

ROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

SUBFUNDUSZ ESALIENS KONSERWATYWNY

WYDZIELONY W RAMACH

**ESALIENS PARASOL
FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY**

**za okres
od dnia 1 stycznia 2023 roku
do dnia 31 grudnia 2023 roku**

WPROWADZENIE DO ROCZNEGO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje o Subfunduszu

ESALIENS Subfundusz Konserwatywny (dalej jako „Subfundusz”) został wydzielony w ramach ESALIENS Parasol Funduszu Inwestycyjnego Otwartego (dalej jako „Fundusz”), zarejestrowanym w rejestrze funduszy inwestycyjnych w dniu 18 stycznia 2013 roku pod numerem RFI 831. Subfundusz powstał z przekształcenia Legg Mason Pieniężny Funduszu Inwestycyjnego Otwartego, który został zarejestrowany w dniu 21 grudnia 1998 roku. Subfundusz może używać nazw: Esaliens Konserwatywny, ESA Subfundusz Konserwatywny, Subfundusz Konserwatywny, ESA Konserwatywny oraz odpowiednika nazwy w języku angielskim: Esaliens Conservative, ESA Conservative Subfund, Conservative Subfund lub ESA Conservative. Do dnia 02 lutego 2020r. Subfundusz działał po nazwę Esaliens Oszczędnościowy. Do dnia 19 stycznia 2019r. Subfundusz działał pod nazwą Esaliens Pieniężny. Do dnia 13 czerwca 2017 r. Subfundusz działał pod nazwą Legg Mason Pieniężny.

Subfundusz nie posiada osobowości prawnej.

Subfundusz został utworzony na czas nieograniczony.

W ramach Parasola na dzień 31 grudnia 2023 roku wydzielono następujące Subfundusze:

- ESALIENS Subfundusz Akcji,
- ESALIENS Subfundusz Medycyny i Nowych Technologii (w dniu 20 października 2021r. Subfundusz zmienił nazwę z Esaliens Subfundusz Strateg),
- ESALIENS Subfundusz Obligacji,
- ESALIENS Subfundusz Konserwatywny (w dniu 02 lutego 2020r. subfundusz zmienił nazwę z ESALIENS Oszczędnościowy, w dniu 19 stycznia 2019 r. subfundusz zmienił nazwę z ESALIENS Subfundusz Pieniężny),
- ESALIENS Subfundusz Małych i Średnich Spółek (w dniu 19 stycznia 2019 r. subfundusz zmienił nazwę z ESALIENS Subfundusz CEE Select), utworzony 1 września 2014 r.,
- ESALIENS Subfundusz Stabilny, utworzony 1 września 2014 r.

Wskazane w treści niniejszego sprawozdania finansowego odwołania lub odniesienia do postanowień statutu odnoszą się do statutu Subfunduszu obowiązującego w dniu podpisania niniejszego sprawozdania finansowego.

2. Opis celu inwestycyjnego, specjalizacji i stosowanych ograniczeń inwestycyjnych Subfunduszu

Celem Subfunduszu jest wzrost wartości aktywów Funduszu w wyniku wzrostu wartości lokat.

Subfundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego, o którym mowa powyżej.

Lokaty Funduszu

Fundusz lokuje do 100% wartości Aktywów Subfunduszu w dłużne papiery wartościowe i Instrumenty Rynku Pieniężnego w rozumieniu Ustawy o Funduszach Inwestycyjnych.

Modelowa alokacja Aktywów Subfunduszu zakłada inwestowanie do 100% udziału w aktywach dłużnych papierów wartościowych, w szczególności obligacji i bonów skarbowych. Fundusz będzie inwestował również w obligacje o rezydualnym terminie zapadalności powyżej 2 lat oraz obligacje i Instrumenty Rynku Pieniężnego emitowane przez spółki prawa handlowego i samorządy terytorialne.

Fundusz nie lokuje Aktywów Subfunduszu w akcje bądź inne instrumenty o charakterze udziałowym. Fundusz może lokować Aktywa Subfunduszu w obligacje zamienne na akcje. W przypadku zamiany obligacji na akcje Fundusz podejmie działania mające na celu niezwłoczne zbycie akcji nabytych do portfela inwestycyjnego Subfunduszu w wyniku takiej zamiany przy uwzględnieniu celu inwestycyjnego Subfunduszu oraz ochrony interesów Uczestników Subfunduszu.

Zasady dywersyfikacji lokat i inne ograniczenia inwestycyjne Subfunduszu

1. Fundusz, lokując aktywa Subfunduszu, stosuje zasady dywersyfikacji lokat i ograniczenia inwestycyjne określone w Ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z dnia 27 maja 2004 roku (dalej jako „Ustawa”) oraz w Statucie.
2. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 3, 4 i 5 oraz art. 97-100 Ustawy, Fundusz nie może lokować więcej niż 5% wartości aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot.
3. Fundusz może lokować do 10% wartości aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot, jeżeli łączna wartość lokat, w których Fundusz ulokował ponad 5% wartości aktywów Subfunduszu, nie przekroczy 40% wartości aktywów Subfunduszu.
4. Fundusz może lokować więcej niż 35% wartości aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Europejski Bank

Inwestycyjny, Europejski Bank Centralny, Unię Europejską oraz w papiery wartościowe emitowane przez państwo członkowskie, jednostkę samorządu terytorialnego, jednostkę samorządu terytorialnego państwa członkowskiego, pod warunkiem, że emitent (państwo członkowskie, jednostka samorządu terytorialnego, jednostka samorządu terytorialnego państwa członkowskiego) posiada odpowiedni rating na poziomie inwestycyjnym.

5. Fundusz może lokować więcej niż 35% wartości aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe poręczane lub gwarantowane przez podmioty, o których mowa w ust. 4).
6. W przypadku grup kapitałowych Fundusz stosuje następujące zasady:
  - 1) podmioty należące do grupy kapitałowej, w rozumieniu Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, dla której jest sporządzane skonsolidowane sprawozdanie finansowe, traktuje się, do celu stosowania limitów inwestycyjnych, jako jeden podmiot,
  - 2) Fundusz może lokować do 20% wartości aktywów Subfunduszu łącznie w papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego wyemitowane przez podmioty należące do grupy kapitałowej, o której mowa w pkt. 1),
  - 3) w przypadku o którym mowa w pkt. 2), Fundusz nie może lokować więcej niż 10% wartości aktywów Subfunduszu w papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego wyemitowane przez jeden podmiot należący do grupy kapitałowej, o której mowa w pkt. 1).
7. Fundusz może udzielać innym podmiotom pożyczek, których przedmiotem są zdematerializowane papiery wartościowe w trybie określonym w art. 102 Ustawy.
8. Fundusz może zaciągać, wyłącznie w bankach krajowych lub instytucjach kredytowych, pożyczki i kredyty, o terminie spłaty do roku, w łącznej wysokości nieprzekraczającej 10% wartości aktywów netto Subfunduszu w chwili zawarcia umowy pożyczki lub kredytu.
9. Fundusz utrzymuje, wyłącznie w zakresie niezbędnym do zaspokojenia bieżących zobowiązań Subfunduszu, część swoich aktywów na rachunkach bankowych.
10. Oprócz powyższych ograniczeń Subfundusz i Fundusz obowiązują ograniczenia zawarte w Ustawie.

Podstawowe kryteria doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu

Podstawowym kryterium doboru lokat do portfela inwestycyjnego Subfunduszu jest dążenie do realizacji celu inwestycyjnego. Przy dokonywaniu lokat aktywów Subfunduszu Fundusz kieruje się następującymi zasadami:

1. uzyskanie możliwie jak najwyższej stopy zwrotu z aktywów,
2. ograniczanie ryzyka niewypłacalności emitenta,
3. ograniczanie ryzyka rynkowego zmienności ceny papieru wartościowego,
4. ograniczanie ryzyka utraty wartości papieru wartościowego,
5. ograniczanie ryzyka stopy procentowej papieru wartościowego,
6. ograniczanie ryzyka braku płynności papieru wartościowego,
7. ograniczanie ryzyka kursowego walut.

3. Firma, siedziba i adres towarzystwa będącego organem Subfunduszu

Subfundusz jest zarządzany przez ESALIENS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Warecka 11A, wpisane do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 2717, zwane dalej „Towarzystwem”.

4. Okres sprawozdawczy i dzień bilansowy

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2023 roku, za okres od dnia 1 stycznia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku.

5. Kontynuowanie działalności przez Subfundusz oraz okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności Subfunduszu w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności Funduszu.

6. Podmiot, który przeprowadził badanie sprawozdania finansowego Subfunduszu

Podmiotem, który przeprowadził badanie sprawozdania finansowego jest Mazars Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, z siedzibą w Warszawie, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa, wpisany na listę firm audytorskich prowadzoną przez Polską Agencję Nadzoru Audytowego pod numerem 186.

7. Wskazanie kategorii jednostek uczestnictwa i cech je różnicujących

Fundusz zbywa różne kategorie jednostek uczestnictwa różniące się od siebie związanych z nimi sposobem pobierania opłat manipulacyjnych, opłat obciążających aktywa Subfunduszu, faktem zbywania tych jednostek uczestnictwa w ramach Planów Oszczędnościowych opisanych w Statucie, jak również wprowadzeniem przez Statut przesłanek, których spełnienie uprawnia do nabycia kategorii jednostek uczestnictwa. W ramach wszystkich Subfunduszy zbywane są następujące kategorie jednostek uczestnictwa: A, C, E, F, G, H, J, K, L, S, V i X.

1. Jednostki Uczestnictwa kategorii A i C są zbywane wszystkim Uczestnikom Funduszu. Opłata manipulacyjna z tytułu zbycia Jednostek tej kategorii jest pobierana w chwili ich zbycia. Maksymalna wysokość opłat manipulacyjnych przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa kategorii A i C jest określona w odniesieniu do każdego z Subfunduszy w części II Statutu. Maksymalna wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie dla Jednostek Uczestnictwa kategorii A i C jest określana w odniesieniu do każdego Subfunduszu w części II Statutu.
2. Jednostki Uczestnictwa kategorii E, F, G, H, J oraz S mogą być zaoferowane wyłącznie bezpośrednio przez Fundusz Uczestnikom w ramach:
  - 1) indywidualnych lub grupowych planów w formie umów ubezpieczenia oferowanych przez zakłady ubezpieczeń klientom zainteresowanym ubezpieczeniami na życie związanymi z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, gdzie zakład ubezpieczeń zarządzać będzie ryzykiem ubezpieczeniowym, a w Jednostki Uczestnictwa będzie inwestowana część składki ubezpieczeniowej przeznaczona na cele inwestycyjne lub oszczędnościowe,
  - 2) pracowniczego programu emerytalnego w formie umowy o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do funduszu inwestycyjnego, o którym mowa w Ustawie o Pracowniczych Programach Emerytalnych,
  - 3) Grupowych Planów Oszczędnościowych, w tym także po ustaniu ich obowiązywania.

Z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek tych kategorii nie jest pobierana opłata manipulacyjna, a maksymalna wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie dla Jednostek Uczestnictwa kategorii E, F, G, H, J oraz S jest określana w odniesieniu do każdego Subfunduszu w części II Statutu.

Fundusz może zbywać Jednostki Uczestnictwa kategorii E, F, G, H, J oraz S Inwestorom bądź Uczestnikom, uwzględniając przy tym ochronę interesu Towarzystwa związanego z obniżeniem wysokości należnego Towarzystwu wynagrodzenia za zarządzanie kompensowanego jednakże przez: (i) niskie koszty, których poniesienie jest konieczne w związku ze zbywaniem Jednostek Uczestnictwa i obsługą, w tym obsługą administracyjną i informacyjną Uczestników danego planu lub programu, o którym mowa w ust. 1)-3) powyżej, w ramach którego mogą być oferowane Jednostki Uczestnictwa kategorii E, F, G, H, J oraz S, jak również (ii) niskie koszty ponoszone w związku z obsługą realizacji praw i obowiązków wynikających z tych Jednostek Uczestnictwa oraz (iii) obopólne korzyści wynikające z dotychczasowej współpracy Towarzystwa z danym Uczestnikiem i niskie koszty ponoszone przez Towarzystwo w ramach tej współpracy, które, przy uwzględnieniu czynników wskazanych powyżej, pozwalają Towarzystwu na podjęcie decyzji o zaoferowaniu Jednostek Uczestnictwa kategorii E, F, G, H, J oraz S bez ponoszenia ryzyka strat finansowych związanych z obsługą danego Planu Oszczędnościowego.

3. Jednostki Uczestnictwa kategorii K mogą być zbywane za pośrednictwem Dystrybutorów wyłącznie Uczestnikom Funduszu, którzy spełniają następujące warunki: (i) wpłacili, na poczet nabycia Jednostek Uczestnictwa kategorii K danego Subfunduszu w ramach jednego Subrejestrze Uczestnika, kwotę nie niższą niż 50.000 złotych lub (ii) wpłacili na poczet nabycia Jednostek Uczestnictwa kategorii K danego Subfunduszu, taką kwotę, iż suma tej kwoty oraz wartość Jednostek Uczestnictwa zapisanych na danym Subrejestrze Uczestnika przekroczyła kwotę 50.000 złotych, lub (iii) wartość Jednostek Uczestnictwa zapisanych w jednym Subrejestrze Uczestnika przekracza 50.000 złotych, pod warunkiem, że w przypadkach (ii) i (iii) dany Uczestnik złoży zlecenie dokonania zmiany kategorii Jednostek zapisanych na ww. Subrejestrze na kategorię K. Wskutek realizacji tego Zlecenia Fundusz dokonuje zmiany kategorii Jednostek zapisanych w Subrejestrze na kategorię K poprzez zapisanie Jednostek kategorii K na oddzielnym Subrejestrze prowadzonym na rzecz Uczestnika Funduszu w ramach Jednostek kategorii K.

Jeżeli w wyniku realizacji złożonego przez Uczestnika zlecenia odkupienia, transferu, Zamiany lub Konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii K łączna wartość Jednostek Uczestnictwa kategorii K zapisanych w jednym Subrejestrze Uczestnika będzie niższa niż 50.000 złotych, Fundusz niezwłocznie dokona zmiany Jednostek Uczestnictwa kategorii K na Jednostki Uczestnictwa kategorii A poprzez zapisanie Jednostek Uczestnictwa kategorii A na oddzielnym Subrejestrze prowadzonym na rzecz Uczestnika Funduszu w ramach Jednostek Uczestnictwa kategorii A. Zmiana taka nastąpi automatycznie i będzie wolna od jakichkolwiek opłat. Fundusz nie dokona zmiany Jednostek Uczestnictwa kategorii K na Jednostki Uczestnictwa kategorii A, jeżeli spadek

wartości Jednostek Uczestnictwa kategorii K poniżej kwoty 50.000 złotych będzie następstwem spadku wartości Jednostek Uczestnictwa.

Oplata manipulacyjna z tytułu zbycia Jednostek tej kategorii jest pobierana przez Dystrybutora w chwili ich zbycia. Towarzystwo publikuje na stronie internetowej www.esaliens.pl Tabelę Opłat określającą wysokość opłat manipulacyjnych pobieranych przez Towarzystwo jako Dystrybutora. Maksymalna wysokość opłat manipulacyjnych przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa kategorii K jest określona w odniesieniu do każdego z Subfunduszy w części II Statutu. Maksymalna wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie dla Jednostek Uczestnictwa kategorii K jest określana w odniesieniu do każdego Subfunduszu w części II Statutu.

Jednostki Uczestnictwa kategorii K mogą także być zbywane klientowi lub Uczestnikowi, który powierzył zarządzanie swoim portfelem inwestycyjnym towarzystwu funduszy inwestycyjnych, w tym Towarzystwu, lub firmie inwestycyjnej prowadzącym działalność w zakresie zarządzania portfelami w skład, których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów o ile zbycie takich Jednostek nastąpi na jego rzecz za pośrednictwem takiego podmiotu w trakcie umowy łączącej ich umowy o zarządzanie.

4. Jednostki Uczestnictwa kategorii L zbywane są za pośrednictwem Dystrybutorów wyłącznie Uczestnikom Funduszu będącymi osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej w ramach Esaliens Subfundusz Konserwatywny, którzy spełniają następujące warunki: (i) wpłacili, na poczet nabycia Jednostek Uczestnictwa kategorii L Esaliens Subfunduszu Konserwatywnego w ramach jednego Subrejestrze Uczestnika, kwotę nie niższą niż 500.000 złotych lub (ii) wpłacili na poczet nabycia Jednostek Uczestnictwa kategorii L Esaliens Subfunduszu Konserwatywnego, taką kwotę, iż suma tej kwoty oraz wartość Jednostek Uczestnictwa zapisanych na danym Subrejestrze Uczestnika przekroczyła kwotę 500.000 złotych, lub (iii) wartość Jednostek Uczestnictwa zapisanych w jednym Subrejestrze Uczestnika przekracza 500.000 złotych, pod warunkiem, że w przypadkach (ii) i (iii) dany Uczestnik złoży zlecenie dokonania zmiany kategorii Jednostek zapisanych na ww. Subrejestrze na kategorię L. Wskutek realizacji tego Zlecenia Fundusz dokonuje zmiany kategorii Jednostek zapisanych w Subrejestrze na kategorię L poprzez zapisanie Jednostek kategorii L na oddzielnym Subrejestrze prowadzonym na rzecz Uczestnika Funduszu w ramach Jednostek kategorii L.

Jeżeli w wyniku realizacji złożonego przez Uczestnika zlecenia odkupienia, transferu, Zamiany lub Konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii L łączna wartość Jednostek Uczestnictwa kategorii L zapisanych w jednym Subrejestrze Uczestnika będzie niższa niż 500.000 złotych, Fundusz niezwłocznie dokona zmiany Jednostek Uczestnictwa kategorii L na Jednostki Uczestnictwa kategorii A poprzez zapisanie Jednostek Uczestnictwa kategorii A na oddzielnym Subrejestrze prowadzonym na rzecz Uczestnika Funduszu w ramach Jednostek Uczestnictwa kategorii A. Zmiana taka nastąpi automatycznie i będzie wolna od jakichkolwiek opłat. Fundusz nie dokona zmiany Jednostek Uczestnictwa kategorii L na Jednostki Uczestnictwa kategorii A, jeżeli spadek wartości Jednostek Uczestnictwa kategorii L poniżej kwoty 500.000 złotych będzie następstwem spadku wartości Jednostek Uczestnictwa.

Z tytułu zbycia lub odkupienia Jednostek tej kategorii nie jest pobierana opłata manipulacyjna, a maksymalna wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie dla Jednostki Uczestnictwa kategorii L jest określana w odniesieniu do Esaliens Subfunduszu Konserwatywnego w części II Statutu.

5. Jednostki Uczestnictwa kategorii X są zbywane wszystkim Uczestnikom bezpośrednio przez Fundusz na zasadach opisanych w prospekcie. Wpłata na nabycie Jednostek Uczestnictwa kategorii X nie może być niższa niż 100 złotych. Opłata manipulacyjna z tytułu zbycia Jednostek tej kategorii nie jest pobierana. Maksymalna wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie dla Jednostek Uczestnictwa kategorii X jest określana w odniesieniu do każdego Subfunduszu w części II Statutu.
6. Z zastrzeżeniem ostatniego zdania, Jednostki Uczestnictwa kategorii V zbywane są za pośrednictwem Dystrybutorów wyłącznie Uczestnikom Funduszu, którzy spełniają następujące warunki: (i) wpłacili, na poczet nabycia Jednostek Uczestnictwa kategorii V danego Subfunduszu w ramach jednego Subrejestrze Uczestnika, kwotę nie niższą niż 500.000 złotych lub (ii) wpłacili na poczet nabycia Jednostek Uczestnictwa kategorii V danego Subfunduszu, taką kwotę, iż suma tej kwoty oraz wartość Jednostek Uczestnictwa zapisanych na danym Subrejestrze Uczestnika przekroczyła kwotę 500.000 złotych, lub (iii) wartość Jednostek Uczestnictwa zapisanych w jednym Subrejestrze Uczestnika przekracza 500.000 złotych, pod warunkiem, że w przypadkach (ii) i (iii) dany Uczestnik złoży zlecenie dokonania zmiany kategorii Jednostek zapisanych na ww. Subrejestrze na kategorię V. Wskutek realizacji tego Zlecenia Fundusz dokonuje zmiany kategorii Jednostek zapisanych w Subrejestrze na kategorię V poprzez zapisanie Jednostek kategorii V na oddzielnym Subrejestrze prowadzonym na rzecz Uczestnika Funduszu w ramach Jednostek kategorii V.

Do nabycia Jednostek Uczestnictwa kategorii V uprawniona jest także osoba gromadząca oszczędności na IKE lub na IKZE z funduszami Esaliens. W takim przypadku uprawnienie do nabycia Jednostek Uczestnictwa kategorii V przysługuje, gdy łączna wartość środków zgromadzonych na IKE lub na IKZE z funduszami Esaliens przekracza 500.000 złotych, a Oszczędzający złoży odpowiednie Zlecenie dotyczące środków zgromadzonych na IKE lub na IKZE. Wskutek realizacji tego Zlecenia Fundusz dokonuje zmiany kategorii Jednostek Uczestnictwa zapisanych w Subrejestrach prowadzonych w ramach IKE lub IKZE na kategorię V poprzez zapisanie Jednostek Uczestnictwa kategorii V na oddzielnych Subrejestrach prowadzonych na rzecz Uczestnika Funduszu w ramach IKE lub IKZE. Jednostki Uczestnictwa kategorii V, zbywane są również w przypadku otwarcia IKE lub IKZE kwotą Wyплаты Transferowej nie niższą niż 500.000 złotych, pod warunkiem

wskazania zamiaru nabycia Jednostek kategorii V w dyspozycji otwarcia IKE lub IKZE.

Jeżeli w wyniku realizacji złożonego przez Uczestnika zlecenia odkupienia, transferu, Zamiany lub Konwersji Jednostek Uczestnictwa kategorii V łączna wartość Jednostek Uczestnictwa kategorii V zapisanych w jednym Subrejestrze Uczestnika lub wartość środków zgromadzonych na IKE lub IKZE będzie niższa niż 500.000 złotych, Fundusz niezwłocznie dokona zmiany Jednostek Uczestnictwa kategorii V na Jednostki Uczestnictwa kategorii A poprzez zapisanie Jednostek Uczestnictwa kategorii A na oddzielnym Subrejestrze prowadzonym na rzecz Uczestnika Funduszu w ramach Jednostek Uczestnictwa kategorii A albo w przypadku IKE lub IKZE na oddzielnym Subrejestrach prowadzonych na rzecz Uczestnika Funduszu w ramach IKE lub IKZE. Zmiana taka nastąpi automatycznie i będzie wolna od jakichkolwiek opłat. Fundusz nie dokona zmiany Jednostek Uczestnictwa kategorii V na Jednostki Uczestnictwa kategorii A, jeżeli spadek wartości Jednostek Uczestnictwa kategorii V poniżej kwoty 500.000 złotych będzie następstwem spadku wartości Jednostek Uczestnictwa.

W odniesieniu do Jednostek Uczestnictwa kategorii V pobierana jest opłata manipulacyjna z tytułu ich zbycia. Towarzystwo publikuje na stronie internetowej www.esaliens.pl Tabelę Opłat określającą wysokość opłat manipulacyjnych pobieranych przez Towarzystwo jako Dystrybutora. Maksymalna wysokość opłat manipulacyjnych przy zbywaniu Jednostek Uczestnictwa kategorii V jest określona w odniesieniu do każdego z Subfunduszy w części II Statutu. Maksymalna wysokość wynagrodzenia Towarzystwa za zarządzanie dla Jednostek Uczestnictwa kategorii V jest określana w części II Statutu w odniesieniu do każdego Subfunduszu.

Jednostki Uczestnictwa kategorii V mogą także być zbywane Uczestnikom w ramach planów, programów i innych form oszczędzania lub inwestowania, o których mowa w Statucie, bez pobierania opłaty manipulacyjnej, a także IKE lub IKZE, o ile odpowiednia umowa tak stanowi, przy czym w takim wypadku dla Jednostek Uczestnictwa kategorii V nie mają zastosowania wyżej wskazane limity.

Na dzień bilansowy Uczestnicy Funduszu posiadali jednostki uczestnictwa kategorii A, C, E, F, G, H, S oraz V.

I. ZESTAWIENIE LOKAT

na dzień 31 grudnia 2023 roku
(w tysiącach PLN z wyjątkiem liczby poszczególnych składników lokat podanej w sztukach)

TABELA GŁÓWNA

TABELA GŁÓWNA SKŁADNIKI LOKAT	31-12-2023			31-12-2022		
	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Akcje	-	-	-	-	-	-
Warranty subskrypcyjne	-	-	-	-	-	-
Prawa do akcji	-	-	-	-	-	-
Prawa poboru	-	-	-	-	-	-
Kwity depozytowe	-	-	-	-	-	-
Listy zastawne	27 134	27 415	7,49%	26 707	26 768	9,06%
Dłużne papiery wartościowe	327 613	336 164	91,79%	270 066	267 498	90,52%
Instrumenty pochodne (*)	-	344	0,09%	-	160	0,05%
Udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością	-	-	-	-	-	-
Jednostki uczestnictwa	-	-	-	-	-	-
Certyfikaty inwestycyjne	-	-	-	-	-	-
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	-	-	-	-	-	-
Wierzytelności	-	-	-	-	-	-
Udzielone pożyczki pieniężne	-	-	-	-	-	-
Weksle	-	-	-	-	-	-
Depozyty	1 259	1 259	0,34%	504	504	0,17%
Waluty	-	-	-	-	-	-
Nieruchomości	-	-	-	-	-	-
Statki morskie	-	-	-	-	-	-
Inne	-	-	-	-	-	-
Suma:	356 006	365 182	99,71%	297 277	294 930	99,80%

* W pozycji instrumenty pochodne w Tabeli Głównej wykazane są zarówno instrumenty o wycenie dodatniej jak i ujemnej. W bilansie dodatnia wartość instrumentów pochodnych wykazana jest jako składnik lokat, natomiast wartość ujemna prezentowana jest w zobowiązaniach.

Niniejsze zestawienie lokat należy analizować łącznie z wprowadzeniem, notami objaśniającymi oraz informacją dodatkową, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

TABELE UZUPEŁNIAJĄCE

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA LISTY ZASTAWNE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent	Kraj siedziby emitenta	Termin wykupu	Warunki oprocentowania	Rodzaj listu	Podstawa emisji	Wartość nominalna	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
AKTYWNY RYNEK REGULOWANY										-	-	-	-
AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY										-	-	-	-
NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU										4 542	27 134	27 415	7,49%
PEKAO BANK HIPOTECZNY S.A., NPLZ-01 (PLBPHHP00218)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	PEKAO BANK HIPOTECZNY S.A.	POLSKA	2025-09-10	6,2800% (ZMIENNY KUPON)	Hipoteczny list zastawny	Ustawa o Listach Zastawnych i Bankach Hipotecznych z dn. 29.08.97 r.	4 225	500	2 113	2 110	0,58%
ING BANK HIPOTECZNY S.A. (XS2063297423)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	ING BANK HIPOTECZNY S.A.	POLSKA	2024-10-10	6,1100% (ZMIENNY KUPON)	Hipoteczny list zastawny	Ustawa o Listach Zastawnych i Bankach Hipotecznych z dn. 29.08.97 r.	500 000	16	8 010	8 120	2,22%
PEKAO BANK HIPOTECZNY S.A., LZ-III-02 (PLBPHHP00267)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	PEKAO BANK HIPOTECZNY S.A.	POLSKA	2027-02-24	7,2900% (ZMIENNY KUPON)	Hipoteczny list zastawny	Ustawa o Listach Zastawnych i Bankach Hipotecznych z dn. 29.08.97 r.	1 000	4 000	4 011	4 096	1,12%
PKO BANK HIPOTECZNY S.A., XS1565699763 (XS2583335943)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	PKO BANK HIPOTECZNY S.A.	POLSKA	2026-02-09	6,4900% (ZMIENNY KUPON)	Hipoteczny list zastawny	Ustawa o Listach Zastawnych i Bankach Hipotecznych z dn. 29.08.97 r.	500 000	8	4 000	4 043	1,10%
PKO BANK HIPOTECZNY S.A., 10 (XS2641919639)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	PKO BANK HIPOTECZNY S.A.	POLSKA	2026-06-29	6,6600% (ZMIENNY KUPON)	Hipoteczny list zastawny	Ustawa o Listach Zastawnych i Bankach Hipotecznych z dn. 29.08.97 r.	500 000	10	5 000	5 004	1,37%

Esaliens Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty
SUBFUNDUSZ ESALIENS KONSERWATYWNY
Roczne sprawozdanie finansowe za okres od dnia 1 stycznia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA LISTY ZASTAWNE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent	Kraj siedziby emitenta	Termin wykupu	Warunki oprocentowania	Rodzaj listu	Podstawa emisji	Wartość nominalna	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
PKO BANK HIPOTECZNY S.A., 11 (XS2711876370)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	PKO BANK HIPOTECZNY S.A.	POLSKA	2026-11-02	6,4300% (ZMIENNY KUPON)	Hipoteczny list zastawny	Ustawa o Listach Zastawnych i Bankach Hipotecznych z dn. 29.08.97 r.	500 000	8	4 000	4 042	1,10%
Inny aktywny rynek										-	-	-	-
Suma, w tym:										4 542	27 134	27 415	7,49%
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku										-	-	-	-
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku										4 542	27 134	27 415	7,49%

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent	Kraj siedziby emitenta	Termin wykupu	Warunki oprocentowania	Wartość nominalna	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
O terminie wykupu do 1 roku								2 881	16 658	16 821	4,59%
Obligacje								2 881	16 658	16 821	4,59%
AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY								90	9 000	9 049	2,47%
ENEA S.A., ENEA0624 (PLENEA000096)	AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY	GIĘDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ALTERNATYWNY SYSTEM OBROTU	ENEA S.A.	POLSKA	2024-06-26	7,0200% (ZMIENNY KUPON)	100 000	90	9 000	9 049	2,47%
NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU								2 741	7 609	7 720	2,11%
TOYOTA LEASING POLSKA SP. Z O.O., TLP0324 (PLO338400016)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	TOYOTA LEASING POLSKA SP. Z O.O.	POLSKA	2024-03-18	6,5100% (ZMIENNY KUPON)	100 000	60	6 000	6 014	1,64%
COGNOR S.A., A (PLCGNR000014)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	COGNOR S.A.	POLSKA	2024-01-15	9,7000% (ZMIENNY KUPON)	600	2 681	1 609	1 706	0,47%
AKTYWNY RYNEK REGULOWANY								50	49	52	0,01%
WZ0124 (PL0000107454)	AKTYWNY RYNEK REGULOWANY	TREASURY BONDS POT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	POLSKA	2024-01-25	6,7000% (ZMIENNY KUPON)	1 000	50	49	52	0,01%
Bony skarbowe								-	-	-	-
Bony pieniężne								-	-	-	-
Inne								-	-	-	-
O terminie wykupu powyżej 1 roku								274 884	310 955	319 343	87,20%

*Esaliens Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty
SUBFUNDUSZ ESALIENS KONSERWATYWNY
Roczne sprawozdanie finansowe za okres od dnia 1 stycznia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku*

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA DLUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent	Kraj siedziby emitenta	Termin wykupu	Warunki oprocentowania	Wartość nominalna	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Obligacje								274 884	310 955	319 343	87,20%
AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY								16 067	28 787	30 194	8,25%
POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ S.A., A (PLPZU0000037)	AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ALTERNATYWNY SYSTEM OBROTU	POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ S.A.	POLSKA	2027-07-29	8,4400% (ZMIENNY KUPON)	100 000	20	2 029	2 088	0,57%
POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A., OP0827 (PLPKO0000099)	AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ALTERNATYWNY SYSTEM OBROTU	POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A.	POLSKA	2027-08-28	8,0800% (ZMIENNY KUPON)	100 000	30	2 887	3 118	0,85%
SANTANDER BANK POLSKA S.A., F (PLBZ00000275)	AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ALTERNATYWNY SYSTEM OBROTU	SANTANDER BANK POLSKA S.A.	POLSKA	2028-04-05	7,2100% (ZMIENNY KUPON)	500 000	1	491	508	0,14%
MBANK S.A., MBKO101028 (PLBRE0005193)	AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ALTERNATYWNY SYSTEM OBROTU	MBANK S.A.	POLSKA	2028-10-10	7,3800% (ZMIENNY KUPON)	500 000	10	4 562	5 083	1,39%
BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A., D (PLPEKAO000313)	AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ALTERNATYWNY SYSTEM OBROTU	BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.	POLSKA	2031-06-04	7,5200% (ZMIENNY KUPON)	500 000	6	2 798	2 963	0,81%
KGHM POLSKA MIEDŹ S.A., B (PLKGHM0000041)	AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ALTERNATYWNY SYSTEM OBROTU	KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	POLSKA	2029-06-27	7,4700% (ZMIENNY KUPON)	1 000	5 000	5 015	5 089	1,39%
TAURON POLSKA ENERGIA S.A., A (PLO144500017)	AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ALTERNATYWNY SYSTEM OBROTU	TAURON POLSKA ENERGIA S.A.	POLSKA	2025-10-30	6,9200% (ZMIENNY KUPON)	1 000	9 000	9 000	9 221	2,52%
CYFROWY POLSAT S.A., D (PLCFRPT00070)	AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY	GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ALTERNATYWNY SYSTEM OBROTU	CYFROWY POLSAT S.A.	POLSKA	2030-01-11	10,2700% (ZMIENNY KUPON)	1 000	2 000	2 005	2 124	0,58%
NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU								80 137	114 868	116 752	31,88%
POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A., 1 (XS2582358789)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	BLOOMBERG GENERIC	POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A.	POLSKA	2026-02-01	5,6250% (ZMIENNY KUPON)	4 348	800	3 774	3 703	1,01%

*Esaliens Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty
SUBFUNDUSZ ESALIENS KONSERWATYWNY
Roczne sprawozdanie finansowe za okres od dnia 1 stycznia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku*

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA DLUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent	Kraj siedziby emitenta	Termin wykupu	Warunki oprocentowania	Wartość nominalna	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
SANTANDER BANK POLSKA S.A., 1/2023 (PLBZ00000325)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	SANTANDER BANK POLSKA S.A.	POLSKA	2025-03-31	7,5400% (ZMIENNY KUPON)	500 000	26	13 000	13 248	3,62%
LOKUM DEWELOPER S.A., I (PLO212700044)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	LOKUM DEWELOPER S.A.	POLSKA	2025-04-19	9,7800% (ZMIENNY KUPON)	1 000	2 000	2 000	2 045	0,56%
KRUK S.A., AL2 (PLO163600029)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	KRUK S.A.	POLSKA	2028-02-02	8,8400% (ZMIENNY KUPON)	1 000	3 000	3 000	3 047	0,83%
BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A., SN1 (PLPEKAO00339)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.	POLSKA	2026-04-03	8,0400% (ZMIENNY KUPON)	500 000	10	5 000	5 132	1,40%
KRUK S.A. (NO0012903444)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	KRUK S.A.	POLSKA	2028-05-10	10,4730% (ZMIENNY KUPON)	434 800	5	2 255	2 298	0,63%
ALIOR BANK S.A., M (PLALIOR00250)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	ALIOR BANK S.A.	POLSKA	2026-06-26	8,9100% (ZMIENNY KUPON)	400 000	4	1 600	1 618	0,44%
KRUK S.A., AL4 (PLO163600045)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	KRUK S.A.	POLSKA	2029-10-17	10,3300% (ZMIENNY KUPON)	1 000	1 000	1 000	1 022	0,28%
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO, BGK1127S019A (PL0000500401)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO	POLSKA	2027-11-16	6,7600% (ZMIENNY KUPON)	1 000	18 000	18 000	18 206	4,97%
SANTANDER BANK POLSKA S.A., 2/2023 (PLBZ00000333)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	SANTANDER BANK POLSKA S.A.	POLSKA	2026-11-30	7,6200% (ZMIENNY KUPON)	500 000	13	6 500	6 578	1,79%
ALIOR BANK S.A., N (PLALIOR00268)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	ALIOR BANK S.A.	POLSKA	2027-06-15	8,6200% (ZMIENNY KUPON)	500 000	4	2 000	2 005	0,55%
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO, FPC0631 (PL0000500328)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO	POLSKA	2031-06-12	6,3300% (ZMIENNY KUPON)	1 000	55 000	53 091	54 158	14,79%
MLP GROUP S.A., C, C1 (PLMLPGR00058)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	MLP GROUP S.A.	POLSKA	2025-02-19	6,9140% (ZMIENNY KUPON)	4 348	270	1 148	1 194	0,33%
BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A., B (PLPEKAO00297)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.	POLSKA	2028-10-16	7,1200% (ZMIENNY KUPON)	500 000	5	2 500	2 498	0,68%
AKTYWNY RYNEK REGULOWANY								178 680	167 300	172 397	47,07%
WZ0126 (PL0000108817)	AKTYWNY RYNEK REGULOWANY	TREASURY BONDS POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	POLSKA	2026-01-25	6,7000% (ZMIENNY KUPON)	1 000	50	47	51	0,01%
WZ1129 (PL0000111928)	AKTYWNY RYNEK REGULOWANY	TREASURY BONDS POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	POLSKA	2029-11-25	5,7900% (ZMIENNY KUPON)	1 000	20 000	18 881	19 399	5,30%

Esaliens Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty
SUBFUNDUSZ ESALIENS KONSERWATYWNY
Roczne sprawozdanie finansowe za okres od dnia 1 stycznia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA DLUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent	Kraj siedziby emitenta	Termin wykupu	Warunki oprocentowania	Wartość nominalna	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
WZ1131 (PL0000113213)	AKTYWNY RYNEK REGULOWANY	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	POLSKA	2031-11-25	5,7900% (ZMIENNY KUPON)	1 000	50 130	46 544	48 201	13,16%
WZ0533 (PL0000115028)	AKTYWNY RYNEK REGULOWANY	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	POLSKA	2033-05-25	5,7900% (ZMIENNY KUPON)	1 000	57 500	52 961	54 907	14,99%
WZ1128 (PL0000115697)	AKTYWNY RYNEK REGULOWANY	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	POLSKA	2028-11-25	5,7900% (ZMIENNY KUPON)	1 000	51 000	48 867	49 839	13,61%
Bony skarbowe								-	-	-	-
Bony pieniężne								-	-	-	-
Inne								-	-	-	-
Suma, w tym:								277 765	327 613	336 164	91,79%
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku								194 887	205 136	211 692	57,80%
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku								82 878	122 477	124 472	33,99%

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA INSTRUMENTY POCHODNE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent (wystawca)	Kraj siedziby emitenta (wystawcy)	Instrument bazowy	Liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Wystandaryzowane instrumenty pochodne						-	-	-	-
AKTYWNY RYNEK REGULOWANY						-	-	-	-
AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY						-	-	-	-
NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU						-	-	-	-
Niewystandaryzowane instrumenty pochodne						1	-	344	0,09%
AKTYWNY RYNEK REGULOWANY						-	-	-	-
AKTYWNY RYNEK NIEREGULOWANY						-	-	-	-
NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU						1	-	344	0,09%
Forward EUR/PLN, 2024.01.29 (-) (Krótka)	NIENOTOWANE NA AKTYWNYM RYNKU	NIE DOTYCZY	MBANK S.A.	POLSKA	1,050,000.00 EUR po kursie walutowym 4.6827000000 PLN	1	-	344	0,09%
Suma, w tym:						1	-	344	0,09%
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku						-	-	-	-
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku						1	-	344	0,09%
Zobowiązania						-	-	-	-

Esaliens Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty
 SUBFUNDUSZ ESALIENS KONSERWATYWNY
 Roczne sprawozdanie finansowe za okres od dnia 1 stycznia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA DEPOZYTY	Nazwa banku	Kraj siedziby banku	Waluta	Warunki oprocentowania	Wartość według ceny nabycia w danej walucie w tys.	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
W walutach państw należących do OECD						1 259		1 259	0,34%
LOKATA 4-DNIOWA 02-01-2024	ING BANK ŚLĄSKI S.A.	POLSKA	PLN	3,3377% (STAŁE)	1 259	1 259	1 259	1 259	0,34%
W walutach państw nienależących do OECD						-		-	-
Suma:						1 259		1 259	0,34%

TABELE DODATKOWE

TABELA DODATKOWA GRUPY KAPITAŁOWE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 98 USTAWY	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
GRUPA KAPITAŁOWA POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A.	19 910	5,43%
GRUPA KAPITAŁOWA POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEN S.A.	22 510	6,15%

TABELA DODATKOWA GWARANTOWANE SKŁADNIKI LOKAT	Rodzaj	Łączna liczba	Wartość według ceny nabycia w tys.	Wartość według wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa			71 091	72 364	19,76%
	Dłużne papiery wartościowe	73 000	71 091	72 364	19,76%
Papiery wartościowe gwarantowane przez NBP			-	-	-
Papiery wartościowe gwarantowane przez jednostki samorządu terytorialnego			-	-	-
Papiery wartościowe gwarantowane przez państwa należące do OECD (z wyłączeniem Rzeczypospolitej Polskiej)			-	-	-
Papiery wartościowe gwarantowane przez międzynarodowe instytucje finansowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska lub przynajmniej jedno z państw należących do OECD			-	-	-

Tabele dodatkowe, które nie mają zastosowania nie są prezentowane.

II. BILANS

na dzień 31 grudnia 2023 roku
 (w tysiącach PLN z wyjątkiem liczby jednostek uczestnictwa podanych w sztukach
 oraz wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa podanej w PLN)

BILANS	na dzień 31-12-2023	na dzień 31-12-2022
I. Aktywa	366 260	295 516
1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	851	553
2. Należności	227	33
3. Transakcje reverse repo/buy-sell back	-	-
4. Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	211 692	182 669
5. Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	153 490	112 261
6. Pozostałe aktywa	-	-
II. Zobowiązania	37 978	42 739
III. Aktywa netto (I - II)	328 282	252 777
IV. Kapitał Funduszu/Subfunduszu	146 911	103 476
1. Kapitał wpłacony	4 088 071	3 981 190
2. Kapitał wypłacony (wielkość ujemna)	-3 941 160	-3 877 714
V. Dochody zatrzymane	175 194	154 512
1. Zakumulowane, nierozdysponowane przychody z lokat netto	171 457	153 579
2. Zakumulowany, nierozdysponowany zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	3 737	933
VI. Wzrost (spadek) wartości lokat w odniesieniu do ceny nabycia	6 177	-5 211
VII. Kapitał Funduszu/Subfunduszu i zakumulowany wynik z operacji (IV+V+/-VI)	328 282	252 777
Liczba jednostek uczestnictwa	1 019 927,0830	880 317,5420
Kategoria A	660 151,2660	576 235,8440
Kategoria C	16 575,5180	17 952,5250
Kategoria E	7 473,6560	6 668,5740
Kategoria F	38 986,8650	34 308,9520
Kategoria G	14 180,7250	11 852,0550
Kategoria H	244 639,8160	196 655,2040
Kategoria S	805,8150	452,5160
Kategoria V	37 113,4220	36 191,8720
Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa		
Kategoria A	316,39	284,18
Kategoria C	317,14	284,61
Kategoria E	335,96	296,48
Kategoria F	335,01	295,35
Kategoria G	333,56	294,01
Kategoria H	334,02	294,00
Kategoria S	335,12	295,44
Kategoria V	319,95	286,44

Niniejszy bilans należy analizować łącznie z wprowadzeniem, notami objaśniającymi oraz informacją dodatkową, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

III. RACHUNEK WYNIKU Z OPERACJI

za okres od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku
 (w tysiącach PLN za wyjątkiem wyniku z operacji przypadającego na jednostkę uczestnictwa)

RACHUNEK WYNIKU Z OPERACJI	od 01-01-2023 do 31-12-2023	od 01-01-2022 do 31-12-2022
I. Przychody z lokat	22 761	14 587
Dywidendy i inne udziały w zyskach	-	-
Przychody odsetkowe	22 760	14 546
Przychody związane z posiadaniem nieruchomości	-	-
Dodatnie saldo różnic kursowych	-	40
Pozostałe	1	1
II. Koszty Funduszu/Subfunduszu	5 044	2 531
Wynagrodzenie dla Towarzystwa	4 342	1 805
- stała część wynagrodzenia	1 816	1 805
- zmienna część wynagrodzenia	2 526	-
Wynagrodzenie dla podmiotów prowadzących dystrybucję	-	-
Oplaty dla Depozytariusza	85	146
Oplaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów Funduszu/Subfunduszu	75	71
Oplaty za zezwolenia oraz rejestracyjne	1	1
Usługi w zakresie rachunkowości	468	462
Usługi w zakresie zarządzania aktywami Funduszu/Subfunduszu	-	-
Usługi prawne	-	-
Usługi wydawnicze, w tym poligraficzne	26	34
Koszty odsetkowe	25	1
Koszty związane z posiadaniem nieruchomości	-	-
Ujemne saldo różnic kursowych	11	-
Pozostałe	11	11
III. Koszty pokrywane przez Towarzystwo	161	157
IV. Koszty Funduszu/Subfunduszu netto (II-III)	4 883	2 374
V. Przychody z lokat netto (I-IV)	17 878	12 213
VI. Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	14 192	-9 808
1. Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	2 804	-4 445
2. Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat, w tym:	11 388	-5 363
- z tytułu różnic kursowych	-518	69
VII. Wynik z operacji (V+VI)	32 070	2 405
VIII. Podatek dochodowy	-	-
Wynik z operacji przypadający na jednostkę uczestnictwa		
Kategoria A	29,33	2,02
Kategoria C	28,91	3,80
Kategoria E	35,78	2,84
Kategoria F	35,92	3,91
Kategoria G	35,94	3,88
Kategoria H	36,36	4,26
Kategoria S	36,20	4,01
Kategoria V	30,37	3,66

Niniejszy rachunek wyniku z operacji należy analizować łącznie z wprowadzeniem, notami objaśniającymi oraz informacją dodatkową, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

IV. ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

za okres od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku
(w tysiącach PLN z wyjątkiem liczby jednostek uczestnictwa podanych w sztukach oraz wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa podanej w PLN)

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	od 01-01-2023 do 31-12-2023		od 01-01-2022 do 31-12-2022	
I. Zmiana wartości aktywów netto				
1. Wartość aktywów netto na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego	252 777		310 179	
2. Wynik z operacji za okres sprawozdawczy (razem), w tym:	32 070		2 405	
a) przychody z lokat netto	17 878		12 213	
b) zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	2 804		-4 445	
c) wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat	11 388		-5 363	
3. Zmiana w aktywach netto z tytułu wyniku z operacji	32 070		2 405	
4. Dystrybucja dochodów (przychodów) Funduszu/Subfunduszu (razem):	-		-	
a) z przychodów z lokat netto	-		-	
b) ze zrealizowanego zysku ze zbycia lokat	-		-	
c) z przychodów ze zbycia lokat	-		-	
5. Zmiany w kapitale w okresie sprawozdawczym (razem), w tym:	43 435		-59 807	
a) zmiana kapitału wpłaconego (powiększenie kapitału z tytułu zbytych jednostek uczestnictwa)	106 881		120 348	
b) zmiana kapitału wypłaconego (zmniejszenie kapitału z tytułu odkupionych jednostek uczestnictwa)	-63 446		-180 155	
6. Łączna zmiana aktywów netto w okresie sprawozdawczym (3-4+-5)	75 505		-57 402	
7. Wartość aktywów netto na koniec okresu sprawozdawczego	328 282		252 777	
8. Średnia wartość aktywów netto w okresie sprawozdawczym (*)	287 896		270 782	
II. Zmiana liczby jednostek uczestnictwa				
1. Zmiana liczby jednostek uczestnictwa w okresie sprawozdawczym				
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa	347 733,2680		427 812,7210	
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa	208 123,7270		646 591,8440	
Saldo zmian	139 609,5410		-218 779,1230	
2. Liczba jednostek uczestnictwa narastająco od początku działalności Funduszu/Subfunduszu				
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa	18 078 078,3440		17 730 345,0760	
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa	17 058 151,2610		16 850 027,5340	
Saldo zmian	1 019 927,0830		880 317,5420	
3. Przewidywana liczba jednostek uczestnictwa				
III. Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa (**)				
1. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego	284,18		280,76	
2. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego	316,39		284,18	
3. Procentowa zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym (**)	11,33%		1,22%	
4. Minimalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym (ze wskazaniem daty wyceny)	285,27	2023-01-02	272,63	2022-10-19
5. Maksymalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym (ze wskazaniem daty wyceny)	316,29	2023-12-29	285,55	2022-12-28
6. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa wg ostatniej wyceny w okresie sprawozdawczym (ze wskazaniem daty wyceny)	316,29	2023-12-29	284,12	2022-12-30
IV. Procentowy udział kosztów Funduszu/Subfunduszu w średniej wartości aktywów netto, w tym (***):				
Wynagrodzenie dla Towarzystwa	1,75%		0,93%	
Wynagrodzenie dla podmiotów prowadzących dystrybucję	1,51%		0,67%	
Opłaty dla Depozytariusza	-		-	
Opłaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów Funduszu/Subfunduszu	0,03%		0,05%	
Usługi w zakresie rachunkowości	0,03%		0,03%	
Usługi w zakresie zarządzania aktywami Funduszu/Subfunduszu	0,16%		0,17%	
Usługi w zakresie zarządzania aktywami Funduszu/Subfunduszu	-		-	

(*) Średnia wartość aktywów netto w okresie sprawozdawczym została wyliczona w oparciu o wartości aktywów netto na każdy dzień, w którym została przeprowadzona wycena oficjalna w badanym okresie, z uwzględnieniem dni wycen bilansowych na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

(**) W punkcie prezentowane są dane dla głównej kategorii Funduszu, jaką jest kategoria A.

(***) Procentowy udział kosztów funduszu w średniej wartości aktywów netto jest teoretyczną wartością, która wskazuje, jaki byłby procentowy udział kosztów funduszu w średniej wartości aktywów netto, przy ponoszeniu kosztów przez fundusz przez cały rok oraz przy występowaniu przez cały rok średniej wartości aktywów netto takiej samej, jak wskazana powyżej.

II. Zmiana liczby jednostek uczestnictwa		
1. Zmiana liczby jednostek uczestnictwa w okresie sprawozdawczym		
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa	347 733,2680	427 812,7210
Kategoria A	249 244,5890	311 738,7280
Kategoria C	3 334,9700	21 040,3380
Kategoria E	1 216,2140	505,3780
Kategoria F	8 664,0320	22 524,0480
Kategoria G	5 483,9300	3 681,2700
Kategoria H	75 985,2310	67 915,6010
Kategoria S	405,9650	160,1090
Kategoria V	3 398,3370	247,2490
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa	208 123,7270	646 591,8440
Kategoria A	165 329,1670	600 640,7580
Kategoria C	4 711,9770	3 285,8830
Kategoria E	411,1320	4 162,9250
Kategoria F	3 986,1190	2 080,4880
Kategoria G	3 155,2600	3 047,9220
Kategoria H	28 000,6190	33 240,0330
Kategoria S	52,6660	-
Kategoria V	2 476,7870	133,8350
Saldo zmian	139 609,5410	-218 779,1230
Kategoria A	83 915,4220	-288 902,0300
Kategoria C	-1 377,0070	17 754,4550
Kategoria E	805,0820	-3 657,5470
Kategoria F	4 677,9130	20 443,5600
Kategoria G	2 328,6700	633,3480
Kategoria H	47 984,6120	34 675,5680
Kategoria S	353,2990	160,1090
Kategoria V	921,5500	113,4140
II. Zmiana liczby jednostek uczestnictwa		
2. Liczba jednostek uczestnictwa narastająco od początku działalności Funduszu/Subfunduszu		
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa	18 078 078,3440	17 730 345,0760
Kategoria A	17 073 679,7660	16 824 435,1770
Kategoria C	25 941,5690	22 606,5990
Kategoria E	190 912,8190	189 696,6050
Kategoria F	57 825,6860	49 161,6540
Kategoria G	30 170,9130	24 686,9830
Kategoria H	358 352,3410	282 367,1100
Kategoria S	175 253,7790	174 847,8140
Kategoria V	165 941,4710	162 543,1340
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa	17 058 151,2610	16 850 027,5340
Kategoria A	16 413 528,5000	16 248 199,3330
Kategoria C	9 366,0510	4 654,0740
Kategoria E	183 439,1630	183 028,0310
Kategoria F	18 838,8210	14 852,7020
Kategoria G	15 990,1880	12 834,9280
Kategoria H	113 712,5250	85 711,9060
Kategoria S	174 447,9640	174 395,2980
Kategoria V	128 828,0490	126 351,2620
Saldo zmian	1 019 927,0830	880 317,5420
Kategoria A	660 151,2660	576 235,8440
Kategoria C	16 575,5180	17 952,5250
Kategoria E	7 473,6560	6 668,5740
Kategoria F	38 986,8650	34 308,9520
Kategoria G	14 180,7250	11 852,0550
Kategoria H	244 639,8160	196 655,2040
Kategoria S	805,8150	452,5160
Kategoria V	37 113,4220	36 191,8720

III. Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa				
1. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego (*)				
Kategoria A		284,18		280,76
Kategoria C		284,61		280,90
Kategoria E		296,48		291,55
Kategoria F		295,35		290,14
Kategoria G		294,01		288,77
Kategoria H		294,00		288,35
Kategoria S		295,44		290,23
Kategoria V		286,44		281,82
2. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego				
Kategoria A		316,39		284,18
Kategoria C		317,14		284,61
Kategoria E		335,96		296,48
Kategoria F		335,01		295,35
Kategoria G		333,56		294,01
Kategoria H		334,02		294,00
Kategoria S		335,12		295,44
Kategoria V		319,95		286,44
3. Procentowa zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym (**)				
Kategoria A		11,33%		1,22%
Kategoria C		11,43%		1,32%
Kategoria E		13,32%		1,69%
Kategoria F		13,43%		1,80%
Kategoria G		13,45%		1,81%
Kategoria H		13,61%		1,96%
Kategoria S		13,43%		1,80%
Kategoria V		11,70%		1,64%
III. Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa				
4. Minimalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym (ze wskazaniem daty wyceny)				
Kategoria A	285,27	2023-01-02	272,63	2022-10-19
Kategoria C	285,71	2023-01-02	272,99	2022-10-19
Kategoria E	297,90	2023-01-02	284,17	2022-10-19
Kategoria F	296,76	2023-01-02	283,03	2022-10-19
Kategoria G	295,42	2023-01-02	281,73	2022-10-19
Kategoria H	295,41	2023-01-02	281,65	2022-10-19
Kategoria S	296,85	2023-01-02	283,12	2022-10-19
Kategoria V	287,55	2023-01-02	274,57	2022-10-19
5. Maksymalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym (ze wskazaniem daty wyceny)				
Kategoria A	316,29	2023-12-29	285,55	2022-12-28
Kategoria C	317,04	2023-12-29	285,98	2022-12-28
Kategoria E	335,84	2023-12-29	297,90	2022-12-28
Kategoria F	334,90	2023-12-29	296,76	2022-12-28
Kategoria G	333,45	2023-12-29	295,41	2022-12-28
Kategoria H	333,91	2023-12-29	295,40	2022-12-28
Kategoria S	335,01	2023-12-29	296,85	2022-12-28
Kategoria V	319,84	2023-12-29	287,81	2022-12-28
6. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa wg ostatniej wyceny w okresie sprawozdawczym (ze wskazaniem daty wyceny)				
Kategoria A	316,29	2023-12-29	284,12	2022-12-30
Kategoria C	317,04	2023-12-29	284,56	2022-12-30
Kategoria E	335,84	2023-12-29	296,42	2022-12-30
Kategoria F	334,90	2023-12-29	295,29	2022-12-30
Kategoria G	333,45	2023-12-29	293,95	2022-12-30
Kategoria H	333,91	2023-12-29	293,94	2022-12-30
Kategoria S	335,01	2023-12-29	295,38	2022-12-30
Kategoria V	319,84	2023-12-29	286,38	2022-12-30

(*) Dla funduszy rozpoczynających działalność w okresie bieżącym lub porównywalnym pierwszą wartością odniesienia jest wartość nominalna.

(**) Do wyliczenia zmiany procentowej w okresie porównawczym została przyjęta wartość jednostki uczestnictwa na dzień 31.12.2022 r.

Wszystkie dane prezentowane są w tysiącach złotych za wyjątkiem liczby jednostek uczestnictwa i wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa oraz wartości wyrażonych %.

Niniejsze zestawienie zmian należy analizować łącznie z wprowadzeniem, notami objaśniającymi oraz informacją dodatkową, które stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

I. NOTY OBJAŚNIAJĄCE

Nota – 1. Polityka rachunkowości Subfunduszu

Nota – 2. Należności Subfunduszu

Nota – 3. Zobowiązania Subfunduszu

Nota – 4. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Nota – 5. Ryzyka

Nota – 6. Instrumenty pochodne

Nota – 7. Transakcje repo/sell-buy back oraz reverse repo/buy-sell back, pożyczek papierów wartościowych

Nota – 8. Kredyty i pożyczki

Nota – 9. Waluty i różnice kursowe

Nota – 10. Dochody i ich dystrybucja

Nota – 11. Koszty Subfunduszu

Nota – 12. Dane porównawcze o jednostkach uczestnictwa

Nota - 1 Polityka rachunkowości Subfunduszu

1) Ujmowanie w księgach rachunkowych operacji dotyczących Funduszu.

1) Księgi rachunkowe Funduszu prowadzi się w języku polskim i w walucie polskiej. Księgi rachunkowe Funduszu obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą:

- dziennik,
- księgę główną,
- księgi pomocnicze,
- zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych,
- wykaz składników aktywów i pasywów

oraz obejmują

- rejestr uczestników Funduszu – w przypadku Funduszy Inwestycyjnych Otwartych oraz Specjalistycznych Funduszy Inwestycyjnych Otwartych,
- subrejstry uczestników Subfunduszy, wydzielone w ramach rejestru uczestników Funduszu – w przypadku Funduszy Inwestycyjnych Otwartych i Specjalistycznych Funduszy Inwestycyjnych Otwartych z wydzielonymi Subfunduszami,
- rejestr certyfikatów inwestycyjnych – w przypadku Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego.

W przypadku funduszu z wydzielonymi Subfunduszami księgi rachunkowe prowadzi się odrębnie dla każdego Subfunduszu.

- 2) Operacje dotyczące Subfunduszu ujmuje się w księgach rachunkowych w okresie, którego dotyczy.
- 3) Nabyte składniki lokat ujmuje się w księgach rachunkowych Subfunduszu według ceny nabycia.
- 4) Cena nabycia obejmuje prowizję maklerską, a w przypadku nabycia akcji z wykorzystaniem praw poboru także koszt nabycia tych praw. Składniki lokat nabyte nieodpłatnie ujmuje się według ceny nabycia równej zero.
- 5) Cena nabycia papierów wartościowych nominowanych w walutach obcych wyrażana jest w walucie obcej oraz w walucie polskiej po przeliczeniu według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu ujęcia operacji w księgach rachunkowych Subfunduszu.
- 6) Składniki lokat nabyte albo zbyte przez Fundusz z wydzielonymi Subfunduszami na rzecz kilku Subfunduszy na podstawie jednego zlecenia lub jednej umowy ujmuje się w księgach rachunkowych każdego z Subfunduszy, na rzecz których zostało złożone zlecenie albo zawarta umowa, w liczbie wskazanej dla danego Subfunduszu odpowiednio w zleceniu albo w umowie.
- 7) Nabycie albo zbycie składników lokat ujmuje się w księgach rachunkowych w dacie zawarcia umowy, pod warunkiem posiadania przez Depozytariusza oraz Księgowość Funduszy kompletu prawidłowo sporządzonych dokumentów do godziny 10.30 w dniu sporządzania wyceny za dzień, w którym umowy zostały zawarte. Składniki lokat nabyte albo zbyte przez Subfundusz w dniu wyceny po godzinie 23:00 (godzina wskazana przez Fundusz, o której określa się ostatecznie dostępne kursy na rynkach aktywnych w dniu wyceny) oraz składniki, dla których do godz. 10.30 w dniu sporządzania wyceny za dzień poprzedni brak jest zlecenia lub potwierdzenia transakcji, uwzględnia się w najbliższej wycenie aktywów Subfunduszu i ustaleniu jego zobowiązań.
- 8) W przypadku nabycia instrumentów finansowych nowej emisji za moment wprowadzenia transakcji do ksiąg Subfunduszu uważa się: (1) w przypadku instrumentów rejestrowanych na rynku krajowym: datę emisji lub datę rejestracji na rachunku Subfunduszu w zależności od tego, która data jest wcześniejsza, (2) w przypadku instrumentów rejestrowanych na rynkach zagranicznych: datę otrzymania poprawnego potwierdzenia zawarcia transakcji.
- 9) Zlecenie sprzedaży papierów wartościowych, które jest wynikiem odpowiedzi na publiczne wezwanie do sprzedaży ujmuje się w księgach rachunkowych w dacie zawarcia transakcji sprzedaży papierów wartościowych, które są przedmiotem publicznego wezwania do sprzedaży, a jeżeli nie jest określona, nie później niż w dniu rozliczenia na rachunku papierów wartościowych.
- 10) Jeżeli transakcja kupna/sprzedaży papieru wartościowego w wyniku braku potwierdzenia została ujęta w księgach rachunkowych w następnym dniu po dniu zawarcia transakcji wynikającym z pierwotnego dokumentu, to w przypadku transakcji walutowych ujmuje się je w walucie, w której są wyrażone, a także w walucie polskiej, po przeliczeniu według średniego kursu wyliczonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień ujęcia operacji w księgach rachunkowych Subfunduszu, a w przypadku papieru wartościowego, którego pierwotny termin zapadalności nie jest dłuższy niż 92 dni wycenianego w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, do wyceny przyjmuje się wszystkie parametry wynikające z umowy kupna/sprzedaży, a przede wszystkim datę nabycia, rozliczenia. W przypadku rozliczenia transakcji kupna/sprzedaży papieru wartościowego wycenianego w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej oraz braku potwierdzenia zawarcia transakcji, skutek wyceny ujmuje się jako przychody/koszty odsetkowe.
- 11) Waluty obce nabywane przez Subfundusz w celu rozliczenia transakcji kupna zagranicznych papierów wartościowych, niestanowiące lokat Subfunduszu, oraz waluty obce sprzedawane przez Subfundusz, ujmuje się w dniu rozliczenia transakcji nabycia/sprzedaży waluty. Do dnia rozliczenia wycenie podlega forward walutowy, ujmowany jako niezrealizowany zysk/strata, wynikający z porównania kursu rozliczeniowego i średniego kursu wyliczonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Transakcje nabycia walut obcych ujmuje się w księgach rachunkowych według faktycznie poniesionego kosztu, a transakcje sprzedaży walut obcych ujmuje się według faktycznie uzyskanych środków. Wynik na transakcji zakupu i sprzedaży walut

- stanowi przychód lub koszt Subfunduszu. W przypadku przewalutowania jednej waluty obcej na drugą obcą wynik z operacji przypisywany jest walucie z której następuje przewalutowanie
- 12) Walutowe kontrakty terminowe oraz swapy na stopę procentową zabezpieczające transakcje na instrumencie bazowym ujmują się w księgach w dniu zawarcia transakcji i wycenia według odpowiedniego modelu wyceny.
  - 13) Zysk lub stratę ze zbycia lokat wylicza się metodą „HIFO”, tzn. pierwsze sprzedawane są instrumenty finansowe o najwyższej cenie nabycia. W przypadku instrumentów wycenianych w wysokości skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, których pierwotny termin zapadalności jest nie dłuższy niż 92 dni jako pierwsze sprzedaje się instrumenty finansowe o najwyższej bieżącej wartości księgowej.
  - 14) Należną dywidendę ujmują się w księgach w dniu Ex-date, czyli w dniu w którym kurs instrumentu został skorygowany o wartość dywidendy.
  - 15) Przychody z tytułu dywidendy ujmują się w kwocie brutto tzn. bez uwzględnienia obciążeń podatkowych w przychodach w korespondencji z należnościami. Kwota potrąconego podatku, według odpowiednich przepisów, stanowi koszt Subfunduszu w korespondencji z należnościami. W przypadku, gdy należąca dywidenda denominowana jest w obcej walucie, podlega ona przeszacowaniu w każdym Dniu Wyceny. Różnice kursowe powstałe w wyniku przeszacowania ujmowane są w korespondencji z przychodami/kosztami. Należność z tytułu dywidendy jest zamykana w Dniu Wyceny, gdy następuje uzgodnienie wyciągu bankowego, na którym widoczne jest finansowe rozliczenie wypłaty dywidendy. Zamknięcie należności następuje w korespondencji z rachunkiem podstawowym (w przypadku należności denominowanych w PLN), lub z odpowiednim rachunkiem walutowym (w przypadku należności denominowanych w walutach obcych).
  - 16) Należność z tytułu zwrotu podatku ujmowana jest w księgach rachunkowych w dniu ujęcia odpowiedniej dywidendy. W przypadku gdy należny zwrot podatku od dywidendy denominowany jest w walucie obcej, podlega on przeszacowaniu w każdym Dniu Wyceny. Różnice kursowe powstałe w wyniku przeszacowania ujmowane są w korespondencji z przychodami/kosztami. Należność z tytułu zwrotu podatku jest zamykana w Dniu Wyceny, w którym następuje uzgodnienie wyciągu bankowego, na którym widoczne jest finansowe rozliczenie zwrotu podatku. Zamknięcie należności następuje w korespondencji z rachunkiem podstawowym (w przypadku należności denominowanych w PLN), lub z odpowiednim rachunkiem walutowym (w przypadku należności denominowanych w walutach obcych).
  - 17) Dniem wprowadzenia do ksiąg zmiany kapitału wpłaconego bądź kapitału wypłaconego jest dzień zbycia lub odkupienia jednostek uczestnictwa albo wydania lub wykupienia certyfikatów inwestycyjnych, przy zastosowaniu wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa albo na certyfikat inwestycyjny, wyznaczonej zgodnie z zasadą, iż w określonym dniu wyceny nie uwzględnia się zmian w kapitale wpłaconym oraz zmian kapitału wypłaconego, związanych z wpłatami lub wypłatami. Transakcje odkupienia i powiązanego z tym odkupieniem zbycia jednostek uczestnictwa dokonywane w tym samym dniu wyceny, jako transakcje nie skutkujące wpływem i wypływem środków pieniężnych z Subfunduszu, nie są uwzględniane w kapitale wpłaconym i w kapitale wypłaconym Subfunduszu. Transakcje transferów pomiędzy poszczególnymi kategoriami jednostek uczestnictwa tego samego Funduszu dokonywane w tym samym dniu wyceny nie mają wpływu na kapitał wpłacony i wypłacony Subfunduszu. Odpowiednie zmiany ujmowane są jedynie w kapitale wpłaconym przyporządkowanym do poszczególnych kategorii (kapitał wpłacony kategorii jednostek uczestnictwa, na którą jednostki są zamieniane jest zwiększany, zaś kapitał wpłacony kategorii jednostek uczestnictwa podlegających transferowi odpowiednio pomniejszany).
  - 18) W przypadku zobowiązania z tytułu zbycia papierów wartościowych, przy zobowiązaniu się Subfunduszu do odkupu, papier wartościowy będący przedmiotem transakcji pozostaje ujmowany w księgach rachunkowych Subfunduszu. Papiery wartościowe nabyte z udzielonym przez drugą stronę przyrzeczeniem odkupu ujmują się w księgach rachunkowych, o ile zawarta transakcja przenosi na Subfundusz ryzyka związane z danym papierem wartościowym. Transakcje typu buy-sell-back uznaje się za przenoszące na Subfundusz ryzyka związane z papierem wartościowym będącym przedmiotem transakcji.
  - 19) Przychody odsetkowe od lokat bankowych wycenia się począwszy od dnia zawarcia umowy za pomocą modelu wyceny, a w przypadku terminu zapadalności nie dłuższego niż 92 dni stosuje się wycenę metodą skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.
  - 20) Skutek wyceny dłużnych papierów wartościowych po dniu ostatniego notowania na aktywnym rynku zalicza się do niezrealizowanych zysków/strat z wyceny.
  - 21) W przypadku dłużnych papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu na rynku aktywnym zmianę wyceny papieru wartościowego przed dniem pierwszego notowania na rynku aktywnym ujmują się jako niezrealizowane zyski/straty z wyceny. Od dnia pierwszego notowania na aktywnym rynku wynik z wyceny stanowi różnicę między wartością godziwą składnika lokat a jego wartością nabycia. Wynik przeszacowania wartości papieru wartościowego wycenianego w skorygowanej cenie nabycia ustalany do dnia jego pierwszego notowania zostaje wyksięgowany w dniu pierwszego notowania.
  - 22) Skutek wyceny papierów wartościowych denominowanych w walutach obcych, których pierwotny termin zapadalności jest nie dłuższy niż 92 dni wycenianych w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, wykazuje się jako niezrealizowane zyski/straty z tytułu różnic kursowych z podziałem na niezrealizowane różnice kursowe związane z kosztem zakupu papieru wartościowego oraz niezrealizowane różnice kursowe z tytułu przychodów/kosztów odsetkowych. W momencie sprzedaży niezrealizowane różnice kursowe związane z zakupem wykazuje się jako zrealizowane różnice kursowe ze zbycia lokat, zaś niezrealizowane różnice kursowe z tytułu przychodów/kosztów odsetkowych stanowią koszty/przychody Subfunduszu tytułu różnic kursowych.

- 23) W przypadku sprzedaży dłużnych, kuponowych papierów wartościowych wycenianych z rynku aktywnego lub na podstawie modelu wyceny należności z tytułu przychodów odsetkowych księgowane są w dniu zawarcia transakcji w pełnej wysokości zgodnej z tabelą odsetkową emitenta ustaloną na dzień rozliczenia transakcji.
- 24) W przypadku sprzedaży dłużnych papierów wartościowych wycenianych w skorygowanej cenie nabycia należności z tytułu przychodów odsetkowych ujmuje się łącznie z wyceną nominalną – według skorygowanej ceny nabycia na dzień rozliczenia transakcji sprzedaży.
- 25) Bieżąca wartość papierów wartościowych, których pierwotny termin zapadalności jest nie dłuższy niż 92 dni wycenianych w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, w przypadku których następuje wykup kapitału w ratach, wyznaczana jest zgodnie z przepływami, jakie następują od dnia zakupu do dnia wykupu ostatniej raty, przy czym oszacowań efektywnej stopy procentowej dokonuje się w dacie wypłaty odsetek lub w dacie wypłaty raty kapitału. W dniach wypłaty raty kapitału dokonuje się wykupu odpowiedniej ilości papierów wartościowych stanowiących określony procent ich łącznej ilości będącej w posiadaniu Subfunduszu. Różnicę powstałą przy wykupie raty kapitału ujmuje się w postaci korekty do przychodów odsetkowych.

W przypadku papierów wartościowych o wykupie kapitału w ratach i nabywanych w różnych terminach (każdy zakup stanowi odrębną paczkę zakupu), wykupywaną ilość obligacji wyznacza się jako odpowiedni procent ilości papierów wartościowych znajdujących się w danej paczce zakupu. Jeżeli z wyliczeń wynika konieczność dodania lub odjęcia na jednej z paczek pewnej liczby papierów wartościowych, modyfikacji dokonuje się na paczce o największej liczbie papierów wartościowych. W przypadku, gdy występuje kilka paczek o tej samej ilości papierów wartościowych, zaokrąglenia dokonuje się na paczce o dacie zakupu najbliższej w stosunku do dnia wyceny. W przypadku wykupu papierów wartościowych, dla których następuje wykup kapitału w ratach, nie stosuje się metody FIFO.

Papiery wartościowe, których własność została przeniesiona przez Subfundusz na drugą stronę w wyniku zawarcia umowy pożyczki papierów wartościowych, stanowią składnik lokat Subfunduszu. Przychody z tytułu udzielenia pożyczki papierów wartościowych Subfundusz nalicza zgodnie z warunkami ustalonymi w umowie. Papiery wartościowe, których Fundusz stał się właścicielem w wyniku zawarcia umowy pożyczki papierów wartościowych, nie stanowią składnika lokat Subfunduszu. Koszty z tytułu otrzymania pożyczki papierów wartościowych Subfundusz rozlicza zgodnie z warunkami ustalonymi w umowie.

W przypadku odkupienia przez Subfundusz wszystkich jednostek danej kategorii, jeżeli wartość odkupienia wynikająca z przemnożenia ilości jednostek uczestnictwa oraz WAN/ju przekracza wartość aktywów netto danej kategorii, następuje proporcjonalne pomniejszenie aktywów poszczególnych kategorii jednostek uczestnictwa w celu zapewnienia wystarczającej ilości środków pieniężnych przekazywanych uczestnikom.

2) Wycena składników lokat

- 1) Subfundusz dokonuje wyceny Aktywów Subfunduszu oraz ustala Wartość Aktywów Netto Subfunduszu oraz Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na kategorię jednostki w każdym Dniu Wyceny oraz na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.
- 2) Wartość aktywów netto Subfunduszu jest równa wartości wszystkich aktywów Subfunduszu pomniejszonych o wartość zobowiązań Subfunduszu w dniu wyceny.
- 3) Wartość aktywów netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa jest równa wartości aktywów netto Subfunduszu, w dniu wyceny, podzielonej przez całkowitą liczbę certyfikatów inwestycyjnych ustaloną na podstawie rejestru certyfikatów inwestycyjnych Subfunduszu w dniu wyceny.
- 4) Aktywa Subfunduszu wycenia się, a zobowiązania Subfunduszu ustala się według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej w rozumieniu art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości w dniu wyceny, z zastrzeżeniem zasad wyceny aktywów i zobowiązań finansowych:
  - a) pierwotnym terminie zapadalności nie dłuższym niż 92 dni, który to termin dotychczas nie podlegał wydłużeniu, oraz
  - b) niepodlegających operacjom objęcia dłużnych papierów wartościowych kolejnej emisji połączonych z umorzeniem posiadanych przez Subfundusz dłużnych papierów wartościowych wcześniejszej emisji.

3) Wycena papierów wartościowych i praw majątkowych notowanych na rynku aktywnym

- 1) Wartość godziwą składników lokat, dla których można oszacować wartość według ceny z aktywnego rynku, wycenia się w następujący sposób:
  - a) jeżeli dzień wyceny jest równocześnie zwykłym dniem dokonywania transakcji na aktywnym rynku – w oparciu o ostatni dostępny w momencie dokonywania wyceny kurs ustalony na aktywnym rynku w dniu wyceny, z zastrzeżeniem, że gdy wycena aktywów Subfunduszu dokonywana jest po ustaleniu w dniu wyceny kursu zamknięcia, za ostatni dostępny kurs przyjmuje się ten kurs,
  - b) jeżeli dzień wyceny jest równocześnie zwykłym dniem dokonywania transakcji na aktywnym rynku, przy czym w dniu wyceny nie zawarto żadnej transakcji na danym składniku aktywów, a w przypadku polskich obligacji skarbowych nie wyznaczono kursu fixingowego z 16:30, w oparciu o wiarygodnie oszacowaną wartość godziwą określoną w pkt. 2.
  - c) jeżeli dzień wyceny nie jest zwykłym dniem dokonywania transakcji na aktywnym rynku – według ostatniego dostępnego w momencie dokonywania wyceny kursu zamknięcia ustalonego na aktywnym rynku, w przypadku polskich obligacji skarbowych kursu fixingowego z 16:30, a w przypadku braku kursu zamknięcia lub w przypadku polskich obligacji skarbowych braku kursu fixingowego z 16:30 – innej, ustalonej przez rynek wartości stanowiącej jego odpowiednik, zgodnie z zasadami, o których mowa w pkt. 1b).

Jeżeli, pomiędzy wskazaną w statucie godziną określającą ostatnio dostępne kursy w dniu dokonywania wyceny a momentem zakończenia przeprowadzania procedury Wyceny Aktywów Funduszy zajdą istotne zmiany na rynku lub zostanie powzięta informacja skutkująca znacznie na Wycenę Aktywów Funduszy, Fundusz ujmuje te zdarzenia w aktualnej wycenie. Towarzystwo podejmując decyzję o ujęciu tych zdarzeń w aktualnej wycenie przekazuje stosowną informację Depozytariuszowi.

Jeżeli w momencie przeprowadzania procedury Wyceny Aktywów Funduszy brak jest możliwości pozyskania informacji o kursach z godziny wskazanej w statucie Funduszu, wartość godziwą składników lokat notowanych na aktywnym rynku wycenia się w oparciu o ostatnie dostępne kursy z dnia wyceny.
  - d) dla polskich obligacji skarbowych do wyceny przyjmuje się kurs fixingowy z 16:30, a w przypadku jego braku kurs transakcyjny (z zamknięcia sesji),
  - e) dla zagranicznych papierów dłużnych do wyceny przyjmuje się kurs BGN, jako pierwsze źródło wyboru ceny
- 2) Każdorazowo przy ustalaniu wartości godziwej celem Funduszu jest możliwie najlepsze jej oszacowanie przy uwzględnieniu posiadanych zasobów oraz możliwości pozyskania odpowiednich informacji. Sposób oszacowania wartości godziwej jest każdorazowo uzgadniany z depozytariuszem.

Za wiarygodnie oszacowaną wartość godziwą, o której mowa w punkcie 1b), uznaje się wartość wyznaczoną według następującej kolejności, na podstawie:

  - a) dla polskich obligacji skarbowych:
    - 1) wartości BGN (Bloomberg Generic) oszacowanej przez autoryzowany serwis Bloomberg,
    - 2) średniej arytmetycznej z najlepszych ofert kupna i sprzedaży dostępnych na moment zamknięcia sesji, (jedynie w przypadku, jeżeli spread pomiędzy ofertami wynosi nie więcej niż 2 punkty procentowe z rynku głównego dostępnych w dniu wyceny), z tym że uwzględnianie wyłącznie ceny w ofertach sprzedaży bądź w ofertach kupna jest niedopuszczalne – konieczne jest istnienie ofert po obu stronach rynku. Wyliczonej w ten sposób średniej nie zaokrągla się,
    - 3) kursu wyznaczonego w czasie fixingu na otwarcie sesji na rynku Treasury BondSpot Poland
    - 4) kursu przyjętego do wyceny z dnia poprzedniego.
  - b) dla pozostałych lokat, niewymienionych w pkt. a):
    - 1) średniej arytmetycznej z ofert kupna i sprzedaży (jedynie w przypadku, jeżeli spread pomiędzy ofertami: dla udziałowych papierów wartościowych wynosi nie więcej niż 10%, a dla dłużnych papierów wartościowych nie więcej niż 2 punkty procentowe z rynku głównego dostępnych w dniu wyceny), z tym że uwzględnianie wyłącznie ceny w ofertach sprzedaży bądź w ofertach kupna jest niedopuszczalne – konieczne jest istnienie ofert po obu stronach rynku. Wyliczonej w ten sposób średniej nie zaokrągla się,
    - 2) kursu przyjętego do wyceny z dnia poprzedniego.
- 3) Składniki lokat, które są notowane na więcej niż jednym rynku aktywnym wycenia się w oparciu o ceny z rynku głównego. Rynek główny określa się w oparciu kolejno o następujące kryteria:
  - a) wolumen obrotu na danym składniku lokat w okresie ostatniego miesiąca kalendarzowego,
  - b) liczbę zawartych transakcji na danym składniku lokat w okresie ostatniego miesiąca kalendarzowego,
  - c) ilość danego składnika lokat wprowadzonego do obrotu na danym aktywnym rynku,
  - d) kolejność wprowadzenia danego składnika lokat do obrotu na poszczególnych rynkach,
  - e) możliwość dokonania przez Subfundusz transakcji na danym rynku. W przypadku zastosowania tego kryterium Zarządzający danym Funduszem obowiązany jest przekazać do Księgowości Funduszy pisemną informację zawierającą listę rynków, na których Fundusz może zawierać transakcje na danym składniku lokat.

W przypadku braku możliwości wyboru rynku głównego w oparciu o kryteria wskazane w pkt a)-e) powyżej decyzję o wyborze rynku głównego podejmuje Towarzystwo w porozumieniu z Depozytariuszem. Wyboru rynku głównego, uzasadnionego polityką inwestycyjną Subfunduszu, dokonuje się na koniec każdego kolejnego miesiąca kalendarzowego.

3.1. W przypadku, gdy papier wartościowy nowej emisji jest wprowadzany do obrotu w momencie, który nie pozwala na dokonanie porównania w pełnym okresie wskazanym powyżej, ustalenie rynku głównego następuje:

- poprzez porównanie obrotów z poszczególnych rynków od dnia rozpoczęcia notowań do końca okresu porównawczego,
- w przypadku, gdy rozpoczyna się obrót papierem wartościowym, wybór rynku dokonywany jest poprzez porównanie obrotów na poszczególnych rynkach z pierwszego dnia wystąpienia obrotów,
- w przypadku zakupu udziałowych papierów wartościowych nowych emisji do momentu wejścia do obrotu na aktywnym rynku ich wartość godziną wyznacza cena nabycia, chyba że jest możliwa wycena na podstawie ceny z rynku aktywnego nieróżniącego się istotnie składnika, w szczególności o podobnej konstrukcji prawnej i celu ekonomicznym.

3.2. W przypadku, gdy rozpoczyna się obrót udziałowym papierem wartościowym, zaś na rynku nie wystąpiły jeszcze transakcje, w przypadku występowania ofert kupna i sprzedaży za wartość godziną uznaje się średnią z tych ofert, jeżeli spread pomiędzy ofertami: dla udziałowych papierów wartościowych wynosi nie więcej niż 10%. W przypadku występowania ofert na więcej niż jednym rynku, do wyboru rynku stosuje się zasadę najmniejszego spreadu najlepszych ofert dostępnych w momencie zakończenia sesji z pierwszego dnia wystąpienia ofert.

W przypadku zakupu polskich instrumentów dłużnych nowej emisji innych niż obligacje wyemitowane przez Skarb Państwa denominowane w PLN oraz udziałowych papierów wartościowych nienotowanych na aktywnym rynku, do dnia budowy modelu i jego uzgodnienia z depozytariuszem, (czas budowy modelu do 14 dni kalendarzowych, w uzasadnionych przypadkach może ulec wydłużeniu w porozumieniu z depozytariuszem) za wartość godziną uznaje się cenę nabycia, z uwzględnieniem pkt 4a, przy czym zmiana metody wyceny na cenę z aktywnego rynku może nastąpić jedynie z początkiem nowego miesiąca, po dokonaniu klasyfikacji danego rynku jako rynku aktywnego,

W przypadku zakupu dłużnych zagranicznych papierów wartościowych nowej emisji w okresie do zakończenia pierwszego miesiąca notowania na rynkach zorganizowanych ich wartość godziną wyznacza się na podstawie kursu referencyjnego BGN lub w inny sposób uzgodniony z depozytariuszem uwzględniający dostępne dane z rynku.

W okresie pomiędzy dniem ostatniego notowania na rynku aktywnym a dniem wykupu stosuje się cenę wykupu przy założeniu, że ostatnia cena z notowania nie jest niższa niż 95% wartości nominalu. W pozostałych przypadkach wymagana jest dodatkowa analiza.

Dopuszcza się możliwość wyceny udziałowych papierów wartościowych nabytych w drodze nowych emisji według ceny nabycia w okresie do 60 dni kalendarzowych pod warunkiem, że emitent zadeklarował w dokumentach ofertowych zamiar wprowadzenia papierów wartościowych do zorganizowanego systemu obrotu i nowe informacje dotyczące emitenta nie wymagają aktualizacji wyceny w celu wiarygodnego oszacowania wartości godzinowej.

4) Papiery wartościowe, w przypadku których nie ma możliwości określenia ich wartości godzinowej według metod określonych w pkt. 1-3, oraz dla papierów dłużnych wyemitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 zabezpieczone gwarancją Skarbu Państwa (BGK i PFR) z powodu występujących na rynku GPW istotnych wahań cen i wolumenów transakcji w trakcie sesji niepozwalających w sposób ciągły wiarygodnie oszacować wartości godzinowej tych instrumentów, wycenia się według:

- i. w przypadku aktywów i zobowiązań finansowych, których pierwotny termin zapadalności jest nie dłuższy niż 92 dni oraz niepodlegających operacjom objęcia dłużnych papierów wartościowych kolejnej emisji połączonych z umorzeniem posiadanych przez Subfundusz dłużnych papierów wartościowych wcześniejszej emisji – skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości składnika aktywów, przy czym skutek wyceny zalicza się odpowiednio do przychodów odsetkowych albo kosztów odsetkowych Subfunduszu proporcjonalnie do częstotliwości ustalania wartości aktywów netto w dniach wyceny,
- ii. dla aktywów i zobowiązań finansowych w przypadku, gdy termin zapadalności jest dłuższy niż 92 dni – wartości godzinowej uzyskanej po oszacowaniu wartości z wykorzystaniem modeli wyceny poziomu 2 lub 3 hierarchii wartości godzinowej, zgodnie z metodyką ustaloną przez Subfundusz. W przypadku dłużnych papierów wartościowych do wyceny uwzględnia się wartości z modeli z dokładnością do trzech miejsc po przecinku,
- iii. w odniesieniu do instrumentów finansowych o charakterze udziałowym innych niż wymienione powyżej, stosuje się metodę estymacji, powszechnie stosowaną i uznawaną za adekwatną do danego instrumentu finansowego, z uwzględnieniem danych z rynków aktywnych, w tym:

- ostatnio dostępne ceny transakcyjne na wycenianym składniku lokat ustalone pomiędzy niezależnymi od siebie i niepowiązаныmi ze sobą stronami,

- metody rynkowe, a w szczególności metodę porównywalnych spółek giełdowych oraz metodę porównywalnych transakcji,
  - metody dochodowe, a w szczególności metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
  - metody księgowo, a w szczególności metodę skorygowanej wartości aktywów netto,
- Jeżeli dotychczasowe modele do wyceny nie będą adekwatne do nowego składnika lokat, czas budowy modelu może wynieść do 30 dni kalendarzowych, zaś w przypadku parametryzacji składników lokat wycenianych z zastosowaniem modeli dotychczas stosowanych czas aktualizacji modelu wynosi do 14 dni kalendarzowych, z zastrzeżeniem niestandardowych sytuacji, w których w porozumieniu z depozytariuszem czas ten może ulec wydłużeniu,
- iv. w przypadku braku możliwości wyceny metodami określonymi w pkt. 4.c) Fundusz podejmie starania by uzyskać wartość oszacowaną przez wyspecjalizowaną, niezależną jednostkę świadczącą tego rodzaju usługi.

Modele i metody wyceny składników lokat Subfunduszu, o których mowa w pkt. 4.b) -d), podlegają uzgodnieniu z depozytariuszem.

- 4.1. W przypadku składników lokat, dla których wartość godziwą oszacowano według ceny z aktywnego rynku, gdy z początkiem miesiąca uznaje się brak aktywnego rynku, wartość godziwą ustala się według modelu z poziomu 2 hierarchii wartości godziwej, w którym za dane obserwowalne przyjmuje się ceny podobnych aktywów pochodzących z aktywnego rynku lub ceny identycznych lub podobnych aktywów pochodzących z rynku, który nie jest aktywny. W sytuacji braku takich danych obserwowalnych za wartość godziwą uznaje się ostatnią, dostępną cenę pochodzącą z rynku aktywnego. Tak ustaloną wartość godziwą przyjmuje się do dnia budowy modelu, o którym mowa w pkt. 4. b)-d) i jego uzgodnienia z depozytariuszem (czas budowy modelu w zależności od skomplikowania – do 30 dni kalendarzowych).

W uzasadnionych przypadkach, gdy w stosunku do wycenianych za pomocą uzgodnionego modelu aktywów występuje rozbieżność w cenach pomiędzy Subfunduszem a Depozytariuszem, Towarzystwo podejmuje decyzję odnośnie zastosowania wyceny, która może być potwierdzona przez Depozytariusza.

- 5) Wycena papierów wartościowych przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej opiera się na przyszłych przepływach pieniężnych oczekiwanych w okresie do terminu zapadalności lub wymagalności, a w przypadku składników o zmiennej stopie procentowej – do najbliższego terminu oszacowania przez rynek poziomu odniesienia, stanowiącą wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów lub zobowiązania w danym okresie. Na każdy dzień wyceny Subfundusz ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika lokat wycenianego w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej i uwzględnia je w wycenie. Składnik lokat utracił wartość, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika lokat ('zdarzenie powodujące stratę'), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika lokat, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika lokat zalicza się m.in. uzyskane przez Subfundusz informacje dotyczące następujących zdarzeń:

- znaczące trudności finansowe emitenta,
  - niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub nominału,
  - wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub innej reorganizacji finansowej emitenta.
- Jeżeli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości składnika lokat wycenianego w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, bieżącą wartość oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontuje się z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika lokat.

Określając przyszłe przepływy pieniężne oczekiwane w okresie do terminu zapadalności lub wymagalności w szacowaniu utraty wartości danego składnika lokat wycenianego w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, Subfundusz określa różne możliwe scenariusze związane z oczekiwanymi przyszłymi przepływami pieniężnymi, jak również ocenia prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Prawdopodobieństwa wystąpienia możliwych scenariuszy związanych z oczekiwanymi przyszłymi pieniężnymi sumują się do wartości jeden.

Utrata wartości składnika lokat każdorazowo uzgadniana jest z Depozytariuszem, który ocenia określone przez Subfundusz przyszłe przepływy pieniężne oczekiwane w okresie do terminu zapadalności lub wymagalności. Towarzystwo przekazuje Depozytariuszowi posiadane informacje wskazujące na utratę wartości papierów, otrzymane od emitenta (wynikające np. ze sprawozdania finansowego spółki, z prowadzonej korespondencji z emitentem lub pozyskane na spotkaniach z emitentem). Depozytariusz, w miarę możliwości bezpośredniego pozyskania odpowiednich informacji, dokonuje weryfikacji otrzymanych od Towarzystwa informacji bezpośrednio u emitenta papierów wartościowych.

- 6) Dłużne papiery wartościowe nienotowane na aktywnym rynku, dla których brak jest możliwości ustalenia przyszłych przepływów pieniężnych oczekiwanych w okresie do terminu zapadalności wycenia się według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej określonej w pkt. 4.b). W szczególności wycena dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na aktywnym rynku opiera się na sprawozdaniach finansowych emitenta oraz innych informacjach związanych z emitentem, mogących mieć wpływ na wycenę.

- 7) W przypadku przeszacowania składnika lokat Subfunduszu dotychczas wycenianego w wartości godziwej, do wysokości skorygowanej ceny nabycia – wartość godziwa wynikająca z ksiąg rachunkowych stanowi, na dzień przeszacowania, nowo ustaloną skorygowaną cenę nabycia.
- 8) Transakcje reverse repo / buy-sell back i depozyty bankowe wycenia się począwszy od dnia ujęcia w księgach za pomocą modelu wyceny, a w przypadku transakcji o terminie zapadalności nie dłuższym niż 92 dni wycenia się metodą skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości składnika aktywów. Transakcja repo/sell-buy back, zaciągnięte kredyty i pożyczki środków pieniężnych oraz dłużne instrumenty finansowe wyemitowane przez Subfundusz wycenia się począwszy od dnia ujęcia w księgach przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.
- 9) W przypadku inwestycji przez Subfundusz w certyfikaty inwestycyjne/jednostki (tytuły) uczestnictwa innego funduszu („Fundusz bazowy”) niedopuszczone do publicznego obrotu, wyceniane są one według ostatniej ogłoszonej przez Fundusz bazowy wartości aktywów netto na certyfikat inwestycyjny/jednostkę (tytuł) uczestnictwa przy uwzględnieniu wszystkich istotnych zmian wartości godziwej w okresie pomiędzy ogłoszeniem wartości jednostki uczestnictwa, a godziną w dniu wyceny wskazaną w statucie. W sytuacji ogłoszenia przez Fundusz bazowy korekty wyceny certyfikatu inwestycyjnego/ jednostki (tytułu) uczestnictwa wartość ta jest uwzględniana w najbliższej wycenie Subfunduszu.
- 10) Wszelkie operacje dokonywane przez Subfundusz potwierdzone do momentu wyceny są ujmowane według wartości z dnia wyceny.
- 11) Zobowiązania z tytułu nabycia papierów wartościowych, wycenianych w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, wykazuje się do momentu rozliczenia transakcji kupna według wartości nabycia. Papiery wartościowe, wyceniane w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, wykazuje się do momentu rozliczenia transakcji kupna według wartości nabycia.
- 12) Wartość godziwą prawa poboru nienotowanego na rynku aktywnym określa się każdego dnia wyceny według następujących zasad:

$$\frac{C - B}{L}$$

C – cena rynkowa akcji w danym dniu,

B – cena emisyjna akcji nowej emisji,

L – liczba pp. potrzebnych do nabycia akcji nowej emisji.

W przypadku, gdy wartość teoretyczna prawa poboru ustalona według powyższego wzoru jest mniejsza od 0, do wyceny przyjmuje się wartość prawa poboru jako 0.

W przypadku, gdy nie jest znana cena emisyjna akcji nowej emisji, a prawo poboru będzie notowane na rynku zorganizowanym, do wyceny przyjmuje się wartość prawa poboru na poziomie 0.

- 13) Przed dniem pierwszego notowania na aktywnym rynku prawa do akcji nienotowanych na aktywnym rynku wyceniane są po cenie emisyjnej akcji nowej emisji. Prawa do akcji nienotowanych powstałe w wyniku zamiany praw poboru zakupionych na GPW wyceniane są po cenie emisyjnej akcji nowej emisji powiększonej o koszt nabycia praw poboru.
- 14) Wycena praw do akcji oraz praw do nowej emisji akcji notowanych na aktywnym rynku odbywa się w oparciu o kurs ustalony na aktywnym rynku w dniu wyceny lub w przypadku jego braku w oparciu o publicznie ogłoszoną na aktywnym rynku cenę nieróżniącego się istotnie składnika, w szczególności o podobnej konstrukcji prawnej i celu ekonomicznym.
- 15) Papiery wartościowe zgłoszone do sprzedaży lub wymiany w odpowiedzi na publiczne wezwanie wycenia się na podstawie ceny z wezwania lub warunków wymiany, w przypadku oferty, w której:
  - wezwanie obejmuje skup 100% papierów;
  - Subfundusz posiada potwierdzone informacje o spełnieniu wszystkich warunków z wezwania;
  - Subfundusz odpowiada na wezwanie całą posiadaną pozycją papierów.
  - brak jest dodatkowych warunków zawieszających wezwanieZmiana wyceny może nastąpić dopiero w dniu uzyskania jednoznacznego komunikatu o dojściu oferty do skutku lub w dniu zawarcia/rozliczenia transakcji sprzedaży, jednak nie wcześniej niż w dniu następującym po ostatnim dniu trwania wezwania/oferty
- 16) Kontrakty terminowe notowane na aktywnym rynku Subfundusz wycenia według zasad określonych w pkt. 1. Kontrakty terminowe zawarte poza aktywnym rynkiem wycenia się według wartości godziwej otrzymanej przy zastosowaniu modelu wyceny.
- 17) W dniu wyceny zobowiązania Subfunduszu z tytułu wystawionych opcji notowanych na aktywnym rynku ustala się według wartości godziwej wystawionych opcji, wycenionych zgodnie z metodami określonymi w ust. 1-3.

- 18) Zobowiązania Subfunduszu z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych wycenia się według zasad przyjętych dla tych papierów wartościowych.

4) Wycena papierów wartościowych notowanych na zagranicznych rynkach

1. W przypadku nabycia przez Subfundusz papieru wartościowego wyemitowanego zagranicą podmiot prowadzący księgi rachunkowe Subfunduszu określa rynki aktywne tego papieru wartościowego i przedstawia depozytariuszowi do akceptacji informację będącą podstawą wyboru metody wyceny.
2. Aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych:
  - a) wycenia się w sposób określony w pkt. 1-2 „Wycena papierów wartościowych i praw majątkowych notowanych na krajowych rynkach”, przy czym w zakresie kryterium wyboru rynku głównego stosuje się odpowiednio postanowienia pkt. 3,
  - b) wycenia się w walucie kraju notowania lub – w przypadku papierów nienotowanych na aktywnym rynku – w walucie, w której składnik lokat jest denominowany i wykazuje się w walucie polskiej po przeliczeniu według ostatniego dostępnego średniego kursu wyliczonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na moment wskazany w statucie Funduszu, w którym określane są ostatnie dostępne kursy,
  - c) wartość aktywów notowanych lub denominowanych w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie ustala kursu, ich wartość jest określana w relacji do ostatniego dostępnego średniego kursu euro wyliczonego przez Narodowy Bank Polski na moment wskazany w statucie Funduszu, w którym określane są ostatnie dostępne kursy,
  - d) środki pieniężne oraz należności i zobowiązania niedenominowane w złotych wycenia się lub ustala w walucie, w której są wyrażone, a także w walucie polskiej po przeliczeniu według średniego kursu NBP dostępnego na moment wskazany w statucie Funduszu, w którym określane są ostatnie dostępne kursy.
  - e) w celu ustalenia wartości papierów wartościowych notowanych lub denominowanych w walutach obcych wykorzystuje się kursy papierów wartościowych notowanych w walutach obcych i przeliczanych na walutę polską.
3. Tytuły uczestnictwa notowane na rynku aktywnym emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą są wyceniane w sposób określony w ust. 1-2 „Wycena papierów wartościowych i praw majątkowych notowanych na krajowych rynkach”. W innym przypadku wyceniane są według ostatniej ogłoszonej przez emitenta wartości aktywów netto na tytuł uczestnictwa, przy uwzględnieniu wszystkich istotnych zmian wartości godziwej w okresie pomiędzy ogłoszeniem wartości tytułu uczestnictwa, a godziną w dniu wyceny wskazaną w statucie.

W przypadku, gdy metoda wyceny Aktywów Subfunduszu i ustalenia zobowiązań, nie znajduje zastosowania, Fundusz wycenia Aktywa i ustala zobowiązania według metody opisanej w odrębnej procedurze.

5) Stosowane w okresie sprawozdawczym zasady rachunkowości

Sprawozdanie zostało sporządzone według następujących zasad:

1. Sprawozdanie jednostkowe Subfunduszu sporządzone jest w języku polskim i w walucie polskiej, zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku oraz z formatem określonym przez Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych.
2. Kwoty zamieszczone w sprawozdaniu wykazane są w tysiącach złotych, za wyjątkiem liczby jednostek uczestnictwa podanych w sztukach i wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa oraz wyniku z operacji na jednostkę uczestnictwa, które podane są w złotych,
3. Sprawozdanie zawiera wynik z operacji Subfunduszu obejmujący:
  - a. Przychody z lokat netto,
  - b. Zrealizowany zysk (stratę) ze zbycia lokat,
  - c. Niezrealizowany zysk (stratę) z wyceny lokat,
4. Sprawozdanie jednostkowe przygotowane jest zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w polityce rachunkowości Funduszu oraz według metod wyceny obowiązujących na dzień bilansowy.

Sprawozdanie jednostkowe obejmuje:

1. Wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
2. Zestawienie lokat,
3. Bilans,
4. Rachunek wyniku z operacji,
5. Zestawienie zmian w aktywach netto,
6. Noty objaśniające,
7. Informację dodatkową.

6) Wartości szacunkowe

Sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń wpływających na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane wartości aktywów i pasywów oraz kwoty przychodów i kosztów. Szacunki dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne, dane możliwe do zaobserwowania na rynku oraz szereg innych czynników uważanych za właściwe w danych okolicznościach. Stanowią one podstawę do oszacowania wartości poszczególnych składników lokat, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie ceny pochodzącej z aktywnego rynku.

Szacunki i założenia stanowiące ich podstawę podlegają okresowym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku, jeżeli korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący, jak i przyszłe okresy.

Na każdy dzień wyceny kierownictwo ocenia, czy zaistniały obiektywne dowody utraty wartości składnika lokat wycenianego w skorygowanej cenie nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. W przypadku ich zaistnienia dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową, a oszacowaną wartością bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych oczekiwanych w okresie do zapadalności lub wymagalności, wynikających z danego składnika lokat.

Wyznaczenie obiektywnych dowodów utraty wartości składnika lokat oraz wyliczenie bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych wymaga dokonania przez kierownictwo szacunków opartych na określeniu różnych możliwych scenariuszy związanych z oczekiwanymi przyszłymi przepływami pieniężnymi, jak również ocenie prawdopodobieństwa ich wystąpienia. Metodologia i założenia wykorzystywane przy ustalaniu poziomu utraty wartości są regularnie przeglądane i uaktualniane w razie potrzeby.

Szacunki dokonane na dzień bilansowy uwzględniają parametry z tego dnia i poziom ryzyka na ten dzień. Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego istnieje niepewność w zakresie dokonanych szacunków.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku 41,91% aktywów Subfunduszu zostało wycenionych w sposób inny niż w oparciu o kurs ustalony na aktywnym rynku (na dzień 31 grudnia 2022 roku 37,99% aktywów). Zdaniem kierownictwa wartości bilansowe wszystkich istotnych składników aktywów na dzień 31 grudnia 2023 roku są możliwe do odzyskania.

7) Opis wprowadzonych zmian stosowanych zasad rachunkowości

Dostosowanie polityki rachunkowości do opublikowanego w dniu 31 grudnia 2020 roku Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 28 grudnia 2020 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych nastąpiło w dniu 1 lipca 2021 r.

Główne zmiany, które zostały wprowadzone wraz z nowym rozporządzeniem dotyczą zasad wyceny instrumentów dłużnych i zawierają między innymi znaczące ograniczenie stosowania w wycenie nienotowanych dłużnych papierów wartościowych metody skorygowanej ceny nabycia wyznaczonej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej na rzecz wyceny według wartości godziwej. Wiązało się to z koniecznością budowy modeli wyceny uwzględniających ryzyko kredytowe emitenta.

Nota - 2. Należności Subfunduszu

NOTA-2 NALEŻNOŚCI FUNDUSZU/SUBFUNDUSZU	na dzień 31-12-2023	na dzień 31-12-2022
Należności	227	33
Z tytułu zbytych lokat	-	-
Z tytułu instrumentów pochodnych	-	-
Z tytułu zbytych jednostek uczestnictwa albo wydanych certyfikatów inwestycyjnych	213	24
Z tytułu dywidend	-	-
Z tytułu odsetek	-	-
Z tytułu posiadanych nieruchomości, w tym czynszów	-	-
Z tytułu udzielonych pożyczek w podziale na podmioty udzielające pożyczek	-	-
Pozostałe	14	9
- z tytułu należności od TFI - koszty limitowane	14	9

Nota - 3. Zobowiązania Subfunduszu

NOTA-3 ZOBOWIĄZANIA FUNDUSZU/SUBFUNDUSZU	na dzień 31-12-2023	na dzień 31-12-2022
Zobowiązania	37 978	42 739
Z tytułu nabytych aktywów	-	-
Z tytułu transakcji repo/sell-buy back	35 196	41 665
Z tytułu instrumentów pochodnych	-	-
Z tytułu wpłat na jednostki uczestnictwa albo certyfikaty inwestycyjne	24	54
Z tytułu odkupionych jednostek uczestnictwa albo wykupionych certyfikatów inwestycyjnych	204	790
Z tytułu wypłaty dochodów Funduszu/Subfunduszu	-	-
Z tytułu wypłaty przychodów Funduszu/Subfunduszu	-	-
Z tytułu wyemitowanych obligacji	-	-
Z tytułu krótkoterminowych pożyczek i kredytów	-	-
Z tytułu długoterminowych pożyczek i kredytów	-	-
Z tytułu gwarancji lub poręczeń	-	-
Z tytułu rezerw	2 479	204
Pozostałe składniki zobowiązań	75	26
- z tytułu zaliczki na podatek dochodowy	75	26

Nota - 4. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

1) Struktura środków pieniężnych na rachunkach bankowych na dzień bilansowy w przekroju walut, w podziale na banki

NOTA-4 I. STRUKTURA ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA RACHUNKACH W PODZIALE NA BANKI	na dzień 31-12-2023		na dzień 31-12-2022	
	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
I. Banki / waluty	-	851	-	553
ING BANK ŚLĄSKI S.A.	-	851	-	553
EUR	-	-	3	16
PLN	851	851	537	537

2) Średni w okresie sprawozdawczym poziom środków pieniężnych utrzymywanych w celu zaspokojenia bieżących zobowiązań funduszu

NOTA-4 II. ŚREDNI W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM POZIOM ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH UTRZYMYWANYCH W CELU ZASPOKOJENIA BIEŻĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ	od 01-01-2023 do 31-12-2023		od 01-01-2022 do 31-12-2022	
	Wartość w okresie sprawozdawczym w danej walucie w tys.	Wartość w okresie sprawozdawczym w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość w okresie sprawozdawczym w danej walucie w tys.	Wartość w okresie sprawozdawczym w walucie sprawozdania finansowego w tys.
II. Średni w okresie sprawozdawczym poziom środków pieniężnych (*)	-	1 020	-	1 234
EUR	28	125	2	9
PLN	895	895	1 225	1 225

(*) Średni w okresie sprawozdawczym poziom środków pieniężnych został wyliczony w oparciu o stany środków pieniężnych na każdy dzień kalendarzowy w badanym okresie począwszy od dnia pierwszej wyceny.

3) Ekwiwalenty środków pieniężnych w podziale na ich rodzaje

Nie dotyczy.

Nota - 5. Ryzyka

(1) Ryzyko stopy procentowej

(1.1) Poziom obciążenia aktywów i zobowiązań Subfunduszu ryzykiem wartości godziwej wynikającym ze stopy procentowej, w podziale na kategorie bilansowe.

Poziom obciążenia aktywów i zobowiązań Subfunduszu ryzykiem wartości godziwej wynikającym ze stopy procentowej został zaprezentowany jako wartości bilansowe instrumentów o charakterze dłużnym o stałym oprocentowaniu.

NOTA-5 I. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ - RYZYKO WARTOŚCI GODZIWEJ (*)	na dzień 31-12-2023	na dzień 31-12-2022
	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	-	-
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	-	14 073
Suma:	-	14 073

(*) Za aktywa obciążone ryzykiem zmiany wartości godziwej wynikającym ze zmiany stopy procentowej uznano stało- i zerokuponowe obligacje Skarbu Państwa, komunalne i przedsiębiorstw, bony skarbowe, listy zastawne, certyfikaty depozytowe oraz weksle.

(1.2) Poziom obciążenia aktywów i zobowiązań Subfunduszu ryzykiem przepływów środków pieniężnych wynikającym ze stopy procentowej, w podziale na kategorie bilansowe.

Poziom obciążenia aktywów i zobowiązań Subfunduszu ryzykiem przepływów środków pieniężnych wynikającym ze stopy procentowej został zaprezentowany jako wartości bilansowe instrumentów o charakterze dłużnym o zmiennym oprocentowaniu.

NOTA-5 II. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ - RYZYKO PRZEPLÝWU ŚRODKÓW	na dzień 31-12-2023	na dzień 31-12-2022
	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku (**)	211 692	182 669
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku (**)	151 887	97 524
Zobowiązania (***)	-	-
Suma:	363 579	280 193

(**) Za aktywa obciążone ryzykiem przepływów środków pieniężnych wynikających ze stopy procentowej uznano zmienokuponowe obligacje, listy zastawne, certyfikaty depozytowe oraz instrumenty pochodne na stopę procentową o dodatniej wycenie na dzień bilansowy.

(***) Za zobowiązania obciążone ryzykiem przepływów środków pieniężnych wynikającym ze stopy procentowej uznano instrumenty pochodne na stopę procentową o ujemnej wycenie na dzień bilansowy.

(2) Ryzyko kredytowe

(2.1) Kwoty odzwierciedlające maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym na dzień bilansowy, w przypadku gdyby strony transakcji nie wypełniały swoich obowiązków (bez uwzględniania wartości godziwych dodatkowych zabezpieczeń), w podziale na kategorie bilansowe

Kwoty odzwierciedlające maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym zostały zaprezentowane jako wartości bilansowe poszczególnych kategorii aktywów, bez uwzględniania wartości godziwych dodatkowych zabezpieczeń. W przypadku składników lokat została zaprezentowana wartość bilansowa składników lokat o charakterze dłużnym wraz z dodatnią wyceną kontraktów terminowych.

NOTA-5 III. RYZYKO KREDYTOWE - RYZYKO NIEDOTRZYMANIA ZOBOWIĄZAŃ PRZEZ DRUGĄ STRONĘ TRANSAKCJI	na dzień 31-12-2023	na dzień 31-12-2022
	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
Kwoty odzwierciedlające maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym w przypadku gdyby strony transakcji nie wypełniały swoich obowiązków, przy czym nie uwzględnia się wartości godziwych dodatkowych zabezpieczeń (****)	366 260	295 516
Środki na rachunkach bankowych	851	553
Należności	227	33
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	211 692	182 669
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	153 490	112 261
Przypadki znaczącej koncentracji ryzyka kredytowego w poszczególnych kategoriach lokat w podziale na kategorie bilansowe (*****)	244 813	207 516
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO	72 364	53 202
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	72 364	53 202
SKARB PAŃSTWA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	172 449	154 314
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	172 449	149 680
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	-	4 634

(****) Ryzyko kredytowe obejmuje ryzyko niewypełnienia przez kontrahenta zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych (obligacji stało-, zmienne- i zerokuponowych, bonów skarbowych, listów zastawnych, certyfikatów depozytowych i weksli), depozytów będących składnikami portfela lokat, przechowywanych na rachunkach bankowych środków pieniężnych oraz niewywiązania się kontrahenta z zawartych transakcji, w szczególności na niestandardyzowane instrumenty pochodne oraz transakcji typu buy-sell-back.

(*****) Za znaczącą koncentrację ryzyka kredytowego uznano poziom 10% udziału procentowego danego emitenta w aktywach ogółem.

(3) Ryzyko walutowe

(3.1) Poziom obciążenia aktywów i zobowiązań Subfunduszu ryzykiem walutowym

Poziom obciążenia ryzykiem walutowym został zaprezentowany jako wartość bilansowa (w tys. zł) aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych.

NOTA-5 IV. RYZYKO WALUTOWE (*****)	na dzień 31-12-2023	na dzień 31-12-2022
	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
Poziom obciążenia aktywów i zobowiązań Funduszu/Subfunduszu ryzykiem walutowym, ze wskazaniem przypadków znaczącej koncentracji ryzyka walutowego w poszczególnych kategoriach lokat	7 539	15 526
Środki na rachunkach bankowych	-	16
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	7 539	15 510

(*****) Zgodnie ze statutem Fundusz może nabywać waluty obce oraz inwestować w aktywa denominowane w walutach obcych, zatem mogą na wartość jednostki oddziaływać zarówno pozytywnie, jak i negatywnie zmiany kursów walutowych jak i zmiany prawa dewizowego. Zmiany kursów walutowych mogą więc wpływać na wartość jednostki uczestnictwa jak również mogą wpływać na wartość dywidend i odsetek uzyskiwanych przez Fundusz.

Nota - 6. Instrumenty pochodne

NOTA-6 INSTRUMENTY POCHODNE	na dzień 31-12-2023								
	Typ zajętej pozycji	Rodzaj instrumentu pochodnego	Cel otwarcia pozycji	Wartość otwartej pozycji	Wartość przyszłych strumieni pieniężnych	Terminy przyszłych strumieni pieniężnych	Kwota będąca podstawą przyszłych płatności	Termin zapadalności (wygaśnięcia) instrumentu pochodnego	Termin wykonania instrumentu pochodnego
Niewystandaryzowane instrumenty pochodne									
Forward									
Forward EUR/PLN, 2024.01.29 (-)	Krótką	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą kursów walut	344	4 917	2024-01-29	-1 050	2024-01-29	2024-01-29

NOTA-6 INSTRUMENTY POCHODNE	na dzień 31-12-2022								
	Typ zajętej pozycji	Rodzaj instrumentu pochodnego	Cel otwarcia pozycji	Wartość otwartej pozycji	Wartość przyszłych strumieni pieniężnych	Terminy przyszłych strumieni pieniężnych	Kwota będąca podstawą przyszłych płatności	Termin zapadalności (wygaśnięcia) instrumentu pochodnego	Termin wykonania instrumentu pochodnego
Niewystandaryzowane instrumenty pochodne									
Forward									
Forward EUR/PLN, 2023.07.07 (-)	Krótką	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą kursów walut	70	4 836	2023-07-07	-988	2023-07-07	2023-07-07
Forward EUR/PLN, 2023.01.10 (-)	Krótką	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą kursów walut	19	1 286	2023-01-10	-270	2023-01-10	2023-01-10
Forward EUR/PLN, 2023.06.07 (-)	Krótką	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego związanego ze zmianą kursów walut	71	9 754	2023-06-07	-2 016	2023-06-07	2023-06-07

Nota - 7. Transakcje repo/sell-buy back oraz reverse repo/buy-sell back, pożyczek papierów wartościowych

NOTA-7 TRANSAKCJE REPO/SELL-BUY BACK ORAZ REVERSE REPO/BUY-SELL BACK, POŻYCZEK PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	na dzień 31-12-2023	na dzień 31-12-2022
I. Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu, w tym:	-	-
Transakcje, w wyniku których nie następuje przeniesienie na Fundusz/Subfundusz praw własności i ryzyk	-	-
Transakcje, w wyniku których następuje przeniesienie na Fundusz/Subfundusz praw własności i ryzyk	-	-
II. Transakcje przy zobowiązaniu się Funduszu/Subfunduszu do odkupu, w tym:	35 196	41 665
Transakcje, w wyniku których nie następuje przeniesienie na drugą stronę praw własności i ryzyk	-	-
Transakcje, w wyniku których następuje przeniesienie na drugą stronę praw własności i ryzyk	35 196	41 665
III. Należności z tytułu papierów wartościowych pożyczonych od Funduszu/Subfunduszu w trybie przepisów rozporządzenia o pożyczkach papierów wartościowych	-	-
IV. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych pożyczonych przez Fundusz/Subfundusz w trybie przepisów rozporządzenia o pożyczkach papierów wartościowych	-	-

Nota - 8. Kredyty i pożyczki

- 1) Informacje o zaciągniętych i wykorzystanych przez Subfundusz kredytach i pożyczkach pieniężnych w kwocie stanowiącej, na dzień ich wykorzystania, więcej niż 1 % wartości aktywów Subfunduszu:

Nie dotyczy.

- 2) Informacje o udzielonych przez Subfundusz pożyczkach pieniężnych w kwocie stanowiącej, na dzień bilansowy, więcej niż 1 % wartości aktywów Subfunduszu, z określeniem:

Nie dotyczy.

Nota - 9. Waluty i różnice kursowe

1) Walutowa struktura pozycji bilansu, z podziałem według walut i po przeliczeniu na walutę polską

NOTA-9 I. WALUTOWA STRUKTURA POZYCJI BILANSU	Waluta	na dzień 31-12-2023		na dzień 31-12-2022	
		Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
I. Aktywa		-	366 260	-	295 516
1) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		-	851	-	553
	EUR	-	-	3	16
	PLN	851	851	537	537
2) Należności		-	227	-	33
	PLN	227	227	33	33
3) Transakcje reverse repo/buy-sell back		-	-	-	-
4) Składniki lokat notowane na aktywnym rynku		-	211 692	-	182 669
	PLN	211 692	211 692	182 669	182 669
5) Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku		-	153 490	-	112 261
	EUR	1 734	7 539	3 307	15 510
	PLN	145 951	145 951	96 751	96 751
6) Pozostałe aktywa		-	-	-	-
II. Zobowiązania		-	37 978	-	42 739
	PLN	37 978	37 978	42 739	42 739

2) Dodatnie i ujemne różnice kursowe w przekroju lokat Subfunduszu, zgodnie z podziałem przedstawionym w zestawieniu lokat, w podziale na zrealizowane i niezrealizowane

NOTA-9 II. DODATNIE I UJEMNE RÓŻNICE KURSOWE W PRZEKROJU LOKAT FUNDUSZU/SUBFUNDUSZU	od 01-01-2023 do 31-12-2023				od 01-01-2022 do 31-12-2022			
	Dodatnie różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Dodatnie różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Dodatnie różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Dodatnie różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.
Akcje	-	-	-	-	-	-	-	-
Warranty subskrypcyjne	-	-	-	-	-	-	-	-
Prawa do akcji	-	-	-	-	-	-	-	-
Prawa poboru	-	-	-	-	-	-	-	-
Kwity depozytowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Listy zastawne	-	-	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-583	-518	-	69	-	-
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-	-	-	-
Udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością	-	-	-	-	-	-	-	-
Jednostki uczestnictwa	-	-	-	-	-	-	-	-
Certyfikaty inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	-	-
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	-	-	-	-	-	-	-	-
Wierzytelności	-	-	-	-	-	-	-	-
Weksle	-	-	-	-	-	-	-	-
Depozyty	-	-	-	-	-	-	-	-
Waluty	-	-	-	-	-	-	-	-
Nieruchomości	-	-	-	-	-	-	-	-
Statki morskie	-	-	-	-	-	-	-	-
Inne	-	-	-	-	-	-	-	-

3) Średni kurs waluty sprawozdania finansowego ogłaszany przez NBP, z dnia sporządzenia sprawozdania finansowego

NOTA-9 III. ŚREDNI KURS WALUTY SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO OGŁASZANY PRZEZ NBP, Z DNIA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	na dzień 31-12-2023		na dzień 31-12-2022	
	Kurs w stosunku do zł	Waluta	Kurs w stosunku do zł	Waluta
EUR	4,3480	EUR	4,6899	EUR

Nota - 10. Dochody i ich dystrybucja

- 1) Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat, ujawniony odrębnie dla każdej z kategorii aktywów, według podziału przyjętego w bilansie Subfunduszu
- 2) Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny aktywów, ujawniony odrębnie dla każdej kategorii aktywów według podziału w bilansie Subfunduszu

NOTA-10 I. ZREALIZOWANY I NIEZREALIZOWANY ZYSK (STRATA) Z TYTUŁU LOKAT	od 01-01-2023 do 31-12-2023		od 01-01-2022 do 31-12-2022	
	Wartość zrealizowanego zysku (straty) ze zbycia lokat w tys.	Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku z wyceny aktywów w tys.	Wartość zrealizowanego zysku (straty) ze zbycia lokat w tys.	Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku z wyceny aktywów w tys.
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	1 998	6 897	-4 481	-2 459
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	806	4 491	36	-2 904
Pozostałe	-	-	-	-
Suma:	2 804	11 388	-4 445	-5 363

- 3) Wykaz wypłaconych przychodów ze zbycia lokat Subfunduszu aktywów niepublicznych, w przekroju zbytych lokat Subfunduszu z uwzględnieniem udziału w aktywach i aktywach netto w dniu wypłaty oraz wpływu, jaki wypłata przychodów miała na wartość aktywów i wartość aktywów netto Subfunduszu

Nie dotyczy.

- 4) Wypłacone dochody Subfunduszu, w podziale na pozycje przychodów z lokat oraz zrealizowany zysk ze zbycia lokat

Nie dotyczy.

- 5) Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat niezwiązany z wpływem do funduszu środków pieniężnych, w zakresie, w jakim nie wynika on z transakcji, których rozliczenie pieniężne ma nastąpić niezwłocznie, w terminie przyjętym standardowo w rozrachunku transakcji na danym rynku, w tym w związku z:

- a) zawartymi transakcjami zbycia lokat, dla których nie nastąpiła jeszcze płatność
Nie dotyczy.
- b) transakcjami zamiany papierów wartościowych lub praw majątkowych będących przedmiotem obrotu na rynku zorganizowanym
Nie dotyczy.
- c) transakcjami zamiany papierów wartościowych lub praw majątkowych niebędących przedmiotem obrotu na rynku zorganizowanym
Nie dotyczy.

Nota - 11. Koszty Subfunduszu

- 1) Koszty pokrywane przez Towarzystwo

NOTA-11 I. KOSZTY POKRYWANE PRZEZ TOWARZYSTWO	od 01-01-2023 do 31-12-2023	od 01-01-2022 do 31-12-2022
	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.
Wynagrodzenie dla Towarzystwa	-	-
Wynagrodzenie dla podmiotów prowadzących dystrybucję	-	-
Oplaty dla Depozytariusza	-	-
Oplaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów Funduszu/Subfunduszu	-	-
Oplaty za zezwolenia oraz rejestracyjne	-	-
Usługi w zakresie rachunkowości	66	150
Usługi w zakresie zarządzania aktywami Funduszu/Subfunduszu	-	-
Usługi prawne	-	-
Usługi wydawnicze, w tym poligraficzne	-	-
Koszty odsetkowe	-	-
Koszty związane z posiadaniem nieruchomości	-	-
Ujemne saldo różnic kursowych	-	-
Pozostałe	95	7
Suma:	161	157

- 2) Koszty funduszu aktywów niepublicznych związane bezpośrednio ze zbytymi lokatami

Nie dotyczy.

3) Wynagrodzenie dla Towarzystwa

NOTA-11 III. WYNAGRODZENIE DLA TOWARZYSTWA	od 01-01-2023 do 31-12-2023	od 01-01-2022 do 31-12-2022
	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.
stała część wynagrodzenia	1 816	1 805
zmienna część wynagrodzenia	2 526	-
Suma:	4 342	1 805

Nota - 12. Dane porównawcze o jednostkach uczestnictwa

NOTA-12 DANE PORÓWNAWCZE O JEDNOSTKACH UCZESTNICTWA	na dzień 31-12-2023	na dzień 31-12-2022	na dzień 31-12-2021
I. Wartość aktywów netto na koniec roku obrotowego za trzy ostatnie lata obrotowe	328 282	252 777	310 179
II. Wartość aktywów netto na poszczególne kategorie jednostek uczestnictwa na koniec roku obrotowego za trzy ostatnie lata obrotowe			
Kategoria A	316,39	284,18	280,76
Kategoria C	317,14	284,61	280,90
Kategoria E	335,96	296,48	291,55
Kategoria F	335,01	295,35	290,14
Kategoria G	333,56	294,01	288,77
Kategoria H	334,02	294,00	288,35
Kategoria S	335,12	295,44	290,23
Kategoria V	319,95	286,44	281,82

INFORMACJA DODATKOWA

1. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych, ujętych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym za bieżący okres sprawozdawczy:

W bieżącym okresie nie wystąpiły znaczące zdarzenia z lat ubiegłych wymagające ujęcia w sprawozdaniu finansowym.

2. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nieuwzględnionych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym:

Nie wystąpiły znaczące zdarzenia po dniu bilansowym, które nie zostałyby uwzględnione w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

3. Różnice pomiędzy danymi ujawnionymi w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i w porównywalnych danych finansowych a uprzednio sporządzonymi i opublikowanymi jednostkowymi sprawozdaniami finansowymi:

W dniu 31 grudnia 2020 roku zostało opublikowane Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 28 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (dalej „Rozporządzenie zmieniające”). Rozporządzenie zmieniające weszło w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. Dostosowanie zasad rachunkowości Funduszu do ww. Rozporządzenia nastąpiło w dniu 1 lipca 2021 r. Zmiany w Rozporządzeniu zmieniającym dotyczą w głównej mierze wyceny instrumentów nienotowanych na aktywnych rynkach. W odniesieniu do takich instrumentów Rozporządzenie zmieniające nakazuje zastosowanie wyceny do wartości godziwej za pomocą modelu. Wycena za pomocą modelu jest dokonywana przy zastosowaniu danych obserwowalnych (Poziom 2) lub nieobserwowalnych (Poziom 3).

Zgodnie z Rozporządzeniem zmieniającym za wiarygodnie oszacowaną wartość godziwą składnika lokat uznaje się:

- a) cenę z aktywnego rynku (poziom 1 hierarchii wartości godziwej);
- b) w przypadku braku ceny, o której mowa w pkt a, cenę otrzymaną przy zastosowaniu modelu wyceny, gdzie wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne w sposób bezpośredni lub pośredni (poziom 2 hierarchii wartości godziwej);
- c) w przypadku braku ceny, o której mowa w pkt a i b, wartość godziwą ustaloną za pomocą modelu wyceny opartego o dane nieobserwowalne (poziom 3 hierarchii wartości godziwej).

3a) Zbiorcza wartość aktywów i zobowiązań sklasyfikowanych na poszczególnych poziomach hierarchii wartości godziwej:

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ	31.12.2023				
	Poziom 1 Wartość według wyceny na dzień bilansowy	Poziom 2 Wartość według wyceny na dzień bilansowy	Poziom 3 Wartość według wyceny na dzień bilansowy	Poziom 2 i 3 Procentowy udział w aktywach netto	Razem Wartość według wyceny na dzień bilansowy
AKTYWA	212 951	149 331	2 900	46,37%	365 182
Akcje	-	-	-	-	-
Warranty subskrypcyjne	-	-	-	-	-
Prawa do akcji	-	-	-	-	-
Prawa poboru	-	-	-	-	-
Kwity depozytowe	-	-	-	-	-
Listy zastawne	-	27 415	-	8,35%	27 415
Dłużne papiery wartościowe	211 692	121 572	2 900	37,92%	336 164
Instrumenty pochodne	-	344	-	0,10%	344
Udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością	-	-	-	-	-
Jednostki uczestnictwa	-	-	-	-	-
Certyfikaty inwestycyjne	-	-	-	-	-
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	-	-	-	-	-
Wierzytelności	-	-	-	-	-
Udzielone pożyczki pieniężne	-	-	-	-	-
Weksle	-	-	-	-	-
Depozyty	1 259	-	-	-	1 259
Waluty	-	-	-	-	-
Nieruchomości	-	-	-	-	-
Statki morskie	-	-	-	-	-
Transakcje reverse repo/buy-sell back	-	-	-	-	-
ZOBOWIĄZANIA	-	35 196	-	10,72%	35 196
Transakcje repo/sell-buy back	-	35 196	-	10,72%	35 196
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-

AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ	31.12.2022				
	Poziom 1 Wartość według wyceny na dzień bilansowy	Poziom 2 Wartość według wyceny na dzień bilansowy	Poziom 3 Wartość według wyceny na dzień bilansowy	Poziom 2 i 3 Procentowy udział w aktywach netto	Razem Wartość według wyceny na dzień bilansowy
AKTYWA	183 173	108 221	3 536	44,20%	294 930
Akcje	-	-	-	-	-
Warranty subskrypcyjne	-	-	-	-	-
Prawa do akcji	-	-	-	-	-
Prawa poboru	-	-	-	-	-
Kwity depozytowe	-	-	-	-	-
Listy zastawne	6 966	19 802	-	7,83%	26 768
Dłużne papiery wartościowe	175 703	88 259	3 536	36,31%	267 498
Instrumenty pochodne	-	160	-	0,06%	160
Udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością	-	-	-	-	-
Jednostki uczestnictwa	-	-	-	-	-
Certyfikaty inwestycyjne	-	-	-	-	-
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	-	-	-	-	-
Wierzytelności	-	-	-	-	-
Udzielone pożyczki pieniężne	-	-	-	-	-
Weksle	-	-	-	-	-
Depozyty	504	-	-	-	504
Waluty	-	-	-	-	-
Nieruchomości	-	-	-	-	-
Statki morskie	-	-	-	-	-
Transakcje reverse repo/buy-sell back	-	-	-	-	-
ZOBOWIĄZANIA	-	41 665	-	16,48%	41 665
Transakcje repo/sell-buy back	-	41 665	-	16,48%	41 665
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-

Ryzyka związane ze składnikami lokat o wartości godziwej na poziomie 2 albo 3 wartości godziwej

Ryzyka związane z inwestowaniem w instrumenty dłużne

- ryzyko kredytowe, czyli ryzyko niewypłacalności emitenta, gwaranta lub poręczyciela papieru wartościowego lub instrumentu rynku pieniężnego, polega na ryzyku braku wywiązania się dłużnika z przyjętych na siebie zobowiązań. W przypadku papierów dłużnych emitowanych przez Skarb Państwa ryzyko to jest niskie. Źródłami ryzyka niewypłacalności mogą być między innymi (poniższe uwagi dotyczące emitenta odnoszą się również do poręczyciela i gwaranta papieru wartościowego lub instrumentu rynku pieniężnego):
  - wysoki poziom zadłużenia emitenta w stosunku do wartości rynkowej posiadanych przez niego aktywów,
  - wysoki poziom zadłużenia emitenta w stosunku do wartości środków pieniężnych z bieżącej działalności gospodarczej,
  - sytuacja w branży, w której działa emitent,
  - sytuacja na rynku, na którym działa emitent lub gwarant (w szczególności nasilenie konkurencji, stabilność koniunktury, tempo zmian technologicznych itp.),
  - sytuacja makroekonomiczna, ze szczególnym uwzględnieniem jej wpływu na popyt na produkty emitenta, osiąganego przez niego przychody, marże i zyski.

Subfundusze ograniczają ryzyko kredytowe poprzez dobór papierów wartościowych pod kątem wiarygodności kredytowej ich emitenta lub gwaranta. Służy temu również dywersyfikacja, czyli lokowanie środków Subfunduszy w papiery wartościowe różnych emitentów.

- ryzyko stopy procentowej – polega na zmianie cen papierów dłużnych o stałym oprocentowaniu w przypadku zmiany rynkowej stopy procentowej. W przypadku wzrostu stóp procentowych cena papierów wartościowych maleje, w przypadku spadku stóp procentowych cena papierów wartościowych rośnie. W przypadku bonów skarbowych i papierów wartościowych o zmiennym oprocentowaniu ryzyko to jest niskie. Im dłuższy jest czas do wykupu instrumentów o stałym oprocentowaniu, tym to ryzyko jest większe. Czynniki mogące powodować wzrost rynkowych stóp procentowych i spadek cen posiadanych przez Subfundusze instrumentów dłużnych są w szczególności:
  - wzrost inflacji (bieżącej lub prognozowanej),
  - wysokie tempo rozwoju gospodarczego,
  - spadek stopy oszczędności w gospodarce,
  - negatywna ocena przez inwestorów przyszłej sytuacji fiskalnej w Polsce,

- wzrost stóp procentowych w innych krajach.

Ze względu na wpływ wielkości deficytu finansów publicznych i długu publicznego na termin przystąpienia Polski do strefy euro dla wysokości rynkowych stóp procentowych w Polsce szczególnie duże znaczenie ma wielkość deficytu finansów publicznych i długu publicznego w relacji do Produktu Krajowego Brutto i perspektywy kształtowania się deficytu i długu publicznego w przyszłości. Ponieważ ryzyko stopy procentowej jest nierozzerwalnie związane z inwestycjami w obligacje o stałym oprocentowaniu, zarządzający portfelem inwestycyjnym Subfunduszy regulują strukturę zapadalności części dłużnej portfela w zależności od oczekiwań co do zmian rynkowych stóp procentowych.

Ryzyka związane z instrumentami pochodnymi

- ryzyko niewłaściwego zabezpieczenia

Istnieje ryzyko niewłaściwego zabezpieczenia pozycji, w przypadku gdy dany subfundusz zastosuje niewłaściwy instrument zabezpieczający lub niewłaściwie go użyje. W takim przypadku zastosowana przez subfundusz strategia może przynieść straty. Zgodnie z obowiązującym prawem subfundusze stosują procedury mające na celu minimalizację tego ryzyka.

- ryzyko wyceny

Istnieje ryzyko błędnej wyceny instrumentów, polegające na zastosowaniu w modelu wyceny danych rynkowych zawierających błędy, co może spowodować wykazanie wyceny instrumentów finansowych w portfelu nieodzwierciedlającej ich wartości godziwej.

- ryzyko niedopasowania

Niedopasowanie pozycji zabezpieczanej i zabezpieczającej, z powodu błędnej oceny korelacji pomiędzy pozycją zabezpieczaną a instrumentem zabezpieczającym, w szczególności wynika ze zmiany składu instrumentu zabezpieczającego (w szczególności zmiany składu pozycji zabezpieczanej).

- ryzyko bazy

Jest to możliwość zaistnienia zmian kursu instrumentu zabezpieczającego nieadekwatnych do zmian wartości instrumentu bazowego.

- ryzyko braku płynności

Ryzyko to polega na niewystępowaniu jednoczesnego popytu i podaży wystarczających do zawarcia transakcji jednocześnie na pozycjach zabezpieczanych i zabezpieczających.

3b) Kwoty wszelkich przeniesień między poziomem 1, a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, powody tych przeniesień i stosowane przez jednostkę zasady ustalania, kiedy przeniesienia między poziomami powinny nastąpić:

Przeniesienia pomiędzy poziomami 1 i 2 hierarchii wartości godziwej dokonywane są w przypadku pojawienia się lub zaniku aktywności rynku dla poszczególnych składników lokat. Zasady oceny aktywności rynku dla poszczególnych składników lokat są opisane w Nocie 1 objaśniającej do niniejszego sprawozdania finansowego.

W okresie sprawozdawczym 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. Subfundusz dokonywał transferów instrumentów finansowych pomiędzy poziomami 1 i 2 wyceny do wartości godziwej.

Aktywa przeniesione z poziomu 1 na poziom 2	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie	Powód przeniesienia
Dłużne papiery wartościowe	57 395	Zaniknięcie aktywnego rynku dla danego instrumentu przy jednoczesnym występowaniu wiarygodnej ceny rynkowej z rynku nieaktywnego dla instrumentu wycenianego lub instrumentów porównywalnych.
Listy zastawne	6 966	Zaniknięcie aktywnego rynku dla danego instrumentu przy jednoczesnym występowaniu wiarygodnej ceny rynkowej z rynku nieaktywnego dla instrumentu wycenianego lub instrumentów porównywalnych.

Aktywa przeniesione z poziomu 2 na poziom 1	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie	Powód przeniesienia
Dłużne papiery wartościowe	61 782	Pojawienie się aktywnego rynku dla danego aktywa wycenianego na poziomie 2.

W okresie sprawozdawczym 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. Subfundusz dokonywał transferów instrumentów finansowych pomiędzy poziomami 1 i 2 wyceny do wartości godziwej.

Aktywa przeniesione z poziomu 1 na poziom 2	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie	Powód przeniesienia
Listy zastawne	5 057	Zaniknięcie aktywnego rynku dla danego instrumentu przy jednoczesnym występowaniu wiarygodnej ceny rynkowej z rynku nieaktywnego dla instrumentu wycenianego lub instrumentów porównywalnych
Dłużne papiery wartościowe	83 290	Zaniknięcie aktywnego rynku dla danego instrumentu przy jednoczesnym występowaniu wiarygodnej ceny rynkowej z rynku nieaktywnego dla instrumentu wycenianego lub instrumentów porównywalnych

Aktywa przeniesione z poziomu 2 na poziom 1	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie	Powód przeniesienia
Listy zastawne	11 968	Pojawienie się aktywnego rynku dla danego aktywa wycenianego na poziomie 2
Dłużne papiery wartościowe	75 375	Pojawienie się aktywnego rynku dla danego aktywa wycenianego na poziomie 2

3c) Opis techniki (technik) wyceny oraz dane wejściowe wykorzystane w wycenie wartości godziwej, w przypadku regularnych wycen wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 2 i poziomie 3 hierarchii wartości godziwej:

Aktywa i Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej – POZIOM 2	Metoda (Technika) wyceny	Obserwowalne dane wejściowe
AKTYWA		
Dłużne papiery wartościowe - papiery komercyjne (obligacje emitowane przez emitentów krajowych oraz EBI)	Modele wyceny zbudowane w oparciu o metodę DCF, wykorzystujące krzywe dyskontowe budowane w oparciu o kwotowania stawek rynku pieniężnego i terminowego oraz fixingi kwotowań obligacji skarbowych Treasury BondSpot. Modele wykorzystują ceny instrumentów wycenianych i porównywalnych (obserwowalne na rynkach giełdowych i pozagiełdowych) w celu ustalenia adekwatnego poziomu spreadu wykorzystywanego w wycenie.	Kwotowania instrumentów rynku pieniężnego i terminowego, fixingi obligacji skarbowych Treasury BondSpot, obserwowane ceny instrumentów wycenianych i porównywalnych.
Instrumenty pochodne – FX Forward	Wycena transakcji wymiany walut dokonywana jest metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Otwarte pozycje forward wyceniane są modelem zdyskontowanych przepływów pieniężnych wynikających ze wzajemnych zobowiązań i należności stron, które zawarły transakcję. Wynik wyceny ujmowany jest jako niezrealizowany zysk lub strata z transakcji terminowych forward z wykorzystaniem kursu forwardowego obliczonego na podstawie interpolowanych liniowo punktów swapowych oraz czynnika dyskontowego interpolowanego liniowo na podstawie krzywej WIBOR.	średnie kursy walut NBP, punkty swapowe, rynkowe stopy procentowe (WIBOR)
Listy zastawne (emitowane przez krajowych emitentów)	Modele wyceny zbudowane w oparciu o metodę DCF, wykorzystujące krzywe dyskontowe budowane w oparciu o kwotowania stawek rynku pieniężnego i terminowego. Modele wykorzystują ceny instrumentów wycenianych i porównywalnych (obserwowalne na rynkach giełdowych i pozagiełdowych) w celu ustalenia adekwatnego poziomu spreadu wykorzystywanego w wycenie.	Kwotowania instrumentów rynku pieniężnego i terminowego, obserwowane ceny instrumentów wycenianych i porównywalnych.

W okresie sprawozdawczym Funduszu wystąpiła wycena wartości godziwej sklasyfikowanej na poziomie 2 i 3 hierarchii wartości godziwej w zakresie dłużnych papierów wartościowych. Instrumenty dłużne wyceniamy do wartości godziwej, w oparciu o aktualne lub najbardziej reprezentatywne dane rynkowe oraz dane z najbardziej płynnego rynku dla konkretnej emisji na dzień wyceny, przy założeniu, że handel danym instrumentem odbywa się w zwykłych warunkach rynkowych. Dane brane do wyceny mogą być danymi obserwowalnymi (modele poziomu 2 hierarchii wartości godziwej) lub nieobserwowalnymi (modele poziomu 3 hierarchii wartości godziwej).

W przypadku instrumentów dłużnych bez aktywnego rynku (za wyjątkiem instrumentów dłużnych w default) w celu uzyskania wartości godziwej stosowany jest model zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF – Discounted Cash Flow).

W przypadku braku możliwości wyceny instrumentu dłużnego za pomocą ceny z aktywnego rynku stosuje się model porównawczy (model poziomego 2 hierarchii wartości godziwej).

Model ten jest stosowany do ustalania wartości godziwej obligacji nieskarbowych i listów zastawnych.

Metoda porównawcza opiera się dokonaniu wyboru instrumentów dłużnych, które są instrumentami porównywalnymi do instrumentu wycenianego oraz na monitoringu transakcji i cen historycznych instrumentu wycenianego oraz transakcji i cen historycznych instrumentów porównywalnych, które są notowane na rynku Catalyst prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz BondSpot S.A. (zarówno zawieranych na rynku regulowanym jak i w alternatywnym systemie obrotu) lub są przedmiotem obrotu na rynku pozagiełdowym, pod kątem poszukiwania wiarygodnie ustalonej ceny rynkowej na rynkach traktowanych jako aktywne oraz nieaktywne.

Informacje dotyczące poszczególnych instrumentów dłużnych uzyskiwane są:

- z serwisów Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW Catalyst),
- z innych źródeł danych transakcyjnych uzgodnionych przez podmiot wyceniający instrumenty dłużne z Funduszem, na którego rzecz przeprowadzana jest wycena oraz jego depozytariuszem.

Metoda porównawcza bazuje na informacjach zawartych w dokumentach zawierających szczegółowe charakterystyki instrumentów porównywalnych, w szczególności takich jak warunki emisji obligacji czy listów zastawnych czy inne dokumenty zawierające równoważne informacje dotyczące obligacji i listów zastawnych, które będą stanowiły grupę porównawczą.

W celu dokonania wyceny do wartości godziwej konieczne jest znalezienie instrumentów będących przedmiotem obrotu, wyemitowanych przez:

- tego samego emitenta,
- w przypadku braku innych instrumentów dłużnych wyemitowanych przez tego samego emitenta, o takim samym ratingu kredytowym nadanym przez uznaną międzynarodową agencję ratingową, jak emitent wycenianego instrumentu,
- w przypadku braku innych instrumentów wyemitowanych przez emitenta o takim samym ratingu kredytowym nadanym przez uznaną międzynarodową agencję ratingową jak emitent wycenianego instrumentu, o takim samym oszacowanym ratingu kredytowym jak emitent wycenianego instrumentu, w liczbie
- przynajmniej jednego porównywalnego instrumentu, tego samego emitenta lub podobnych emitentów,
- przynajmniej dwóch porównywalnych instrumentów tego samego emitenta lub podobnych emitentów

Wartość godziwa wycenianego instrumentu ustalana jest:

- a) jako wiarygodnie ustalona cena rynkowa (cena czysta) wycenianego instrumentu w dniu jej pojawienia się na monitorowanym rynku lub w dniach kolejnych na podstawie obliczanego nadzień pojawienia się takiej ceny z-spreadu wycenianego instrumentu;
- b) na podstawie średniej arytmetycznej z-spreadów porównywalnych instrumentów, obliczonych na dzień publikacji ich cen rynkowych, o takich samych terminach zapadalności, przy czym poprzez taki sam termin zapadalności rozumie się termin zapadalności nie odbiegający od terminu zapadalności wycenianego instrumentu bardziej niż o wyższą z dwóch wartości:
  - 10% terminu zapadalności instrumentu wycenianego, lub
  - 3 miesiące;
- c) przy użyciu interpolowanego z-spreadu obliczonego na podstawie z-spreadów porównywalnych instrumentów, obliczonych na dzień publikacji ich cen rynkowych, gdy używamy instrumentów o różnych terminach zapadalności w porównaniu do wycenianego instrumentu;

W uzasadnionych przypadkach wartość z-spreadu wykorzystywanego do wyznaczenia wartości godziwej wycenianego instrumentu może być korygowana ręcznie.

Każdorazowo gdy znalezione porównywalne instrumenty dłużne zawierają opcje przedterminowego wykupu należy najpierw ustalić cenę takich instrumentów po oczyszczeniu z komponentu opcyjnego i dopiero w oparciu o tak zmodyfikowaną cenę wyliczany jest z-spread wykorzystywany do wyceny wycenianego instrumentu dłużnego.

Sposób stosowania modelu porównawczego zależy od dostępności informacji dotyczących wiarygodnych cen rynkowych dotyczących wycenianego instrumentu lub instrumentów porównywalnych i jest nieco inny w każdym z poniższych przypadków:

- istnieje aktualna, wiarygodnie ustalona cena rynkowa wycenianego instrumentu,

- nie istnieje aktualna, wiarygodnie ustalona cena rynkowa wycenianego instrumentu ale istnieje podobny instrument (lub instrumenty) tego samego emitenta, dla którego (lub dla których) istnieje wiarygodnie ustalona cena rynkowa,
- nie istnieje podobny instrument (lub instrumenty) tego samego emitenta, dla którego (lub dla których) istnieje wiarygodnie ustalona cena rynkowa, ale istnieje porównywalny instrument (lub instrumenty) porównywalnego emitenta (lub emitentów), dla których istnieje wiarygodnie ustalona cena rynkowa.

Przegląd poszczególnych wycen instrumentów dłużnych, które nie są przedmiotem obrotu na aktywnym rynku dokonywany jest w trybie dziennym. Proces ten polega na:

- a) w przypadku jeśli na rynku nieaktywnym (rozumianym jako rynek nieaktywny ze względu na niedostateczną częstotliwość obrotu lub niedostateczny wolumen obrotu) występują notowania danego instrumentu dłużnego – porównaniu wycen uzyskanych przy zastosowaniu modeli poziomu 2 i poziomu 3 hierarchii wartości godziwej z cenami zaobserwowanymi na tym rynku,
- b) porównaniu wycen uzyskanych za pomocą modeli poziomu 2 i poziomu 3 hierarchii wartości godziwej z wycenami uzyskanymi za pomocą tych modeli w dniu poprzednim (analizowany jest stopień wzrostu lub spadku wartości danego instrumentu), monitorowaniu danych wejściowych do modeli wyceny.

W okresie sprawozdawczym Subfunduszu wystąpiła wycena wartości godziwej sklasyfikowanej na poziomie 2 hierarchii wartości godziwej w zakresie transakcji repo/sell-buy back. Transakcje repo/sell-buy back wycenia się począwszy od dnia ujęcia w księgach przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

W okresie sprawozdawczym Subfunduszu wystąpiła wycena wartości godziwej sklasyfikowanej na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej.

Aktywa i Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej - POZIOM 3	Metoda (Technika) wyceny	Nieobserwowalne dane wejściowe
AKTYWA		
Dłużne papiery wartościowe - papiery komercyjne (obligacje emitowane przez emitentów krajowych oraz EBI)	Modele wyceny zbudowane w oparciu o metodę DCF, wykorzystujące krzywe dyskontowe budowane w oparciu o kwotowania stawek rynku pieniężnego i terminowego oraz fixingi kwotowań obligacji skarbowych Treasury BondSpot. Modele wykorzystują ceny instrumentów wycenianych i porównywalnych (obserwowalne na rynkach giełdowych i pozagiełdowych), model Altmana dla rynków wschodzących (w pewnych przypadkach), skale ratingowe agencji ratingowych i odpowiadające im poziomy PD i LGD oraz korekty eksperckie w celu ustalenia adekwatnego poziomu spreadu wykorzystywanego w wycenie.	Okresowe sprawozdania finansowe, informacje ratingach (Moody's, S&P, Fitch) oraz odpowiadającym im poziomom PD (probability of default) i LGD (loss-given-default) agencji Moody's.

3d) oraz 3e) Uzgodnienie bilansu otwarcia i bilansu zamknięcia wartości godziwej aktywów na poziomie 3 oraz kwota łącznych zysków i strat aktywów sklasyfikowanych na poziomie 3 wartości godziwej.

31-12-2023	
Zmiana stanu aktywów z poziomu 3	Dłużne papiery wartościowe
Stan na początek okresu	3 536
Zwiększenia, w tym:	34 147
Reklasyfikacja	33 886
Transakcje kupna	-
Emisje	-
Rozliczenia transakcji	-
Przychody z lokat	261
Dywidendy i inne udziały w zyskach	-
Przychody odsetkowe	261
Przychody związane z posiadaniem nieruchomości	-
Dodatnie saldo różnic kursowych	-
Zmniejszenia, w tym:	34 561
Reklasyfikacja	34 561
Transakcje sprzedaży	-
Wykupy	-
Rozliczenia transakcji	-
Koszty	-
Koszty odsetkowe	-
Koszty związane z posiadaniem nieruchomości	-
Koszty pozostałe	-
Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	-
Niezrealizowany zysk/strata z wyceny lokat	-222
Stan na koniec okresu	2 900

W okresie sprawozdawczym 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. Subfundusz dokonywał transferów instrumentów finansowych pomiędzy poziomami 2 i 3 oraz między 3 i 2 poziomem hierarchii wartości godziwej.

Aktywa przeniesione z poziomu 3 na poziom 2	Kwota Przeniesienia	Powód Przeniesienia
Dłużne papiery wartościowe	34 561	Pojawienie się przesłanek do wyceny na poziomie 2 hierarchii wartości godziwej (istnienie wiarygodnej ceny rynkowej z rynku nieaktywnego dla instrumentu wycenianego lub instrumentów porównywalnych).

Aktywa przeniesione z poziomu 2 na poziom 3	Kwota Przeniesienia	Powód Przeniesienia
Dłużne papiery wartościowe	33 886	Brak przesłanek do wyceny na poziomie 2 hierarchii wartości godziwej (brak wiarygodnej ceny rynkowej z rynku nieaktywnego dla instrumentu wycenianego lub instrumentów porównywalnych).

W okresie sprawozdawczym 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. Subfundusz nie dokonywał transferów instrumentów finansowych pomiędzy poziomami 1 i 3 oraz między 3 i 1 poziomem hierarchii wartości godziwej.

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku kwota łącznych zysków lub strat dla wycen wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, ujęta w wyniku z operacji i która jest przypisywana zmianie niezrealizowanych zysków lub strat związanych z aktywami lub zobowiązaniami posiadanymi na koniec okresu sprawozdawczego wynosiła -222 tysięcy złotych. Kwota ta została ujęta w pozycji „Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat” wyniku z operacji.

31-12-2022	
Zmiana stanu aktywów z poziomu 3	Dłużne papiery wartościowe
Stan na początek okresu	3 062
Zwiększenia, w tym:	20 290
Reklasyfikacja	20 290
Transakcje kupna	-
Emisje	-
Rozliczenia transakcji	-
Przychody z lokat	-
Dywidendy i inne udziały w zyskach	-
Przychody odsetkowe	-
Przychody związane z posiadaniem nieruchomości	-
Dodatnie saldo różnic kursowych	-
Zmniejszenia, w tym:	20 048
Reklasyfikacja	5 027
Transakcje sprzedaży	3096
Wykupy	11 925
Rozliczenia transakcji	-
Koszty	-
Koszty odsetkowe	-
Koszty związane z posiadaniem nieruchomości	-
Koszty pozostałe	-
Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	-
Niezrealizowany zysk/strata z wyceny lokat	232
Stan na koniec okresu	3 536

W okresie sprawozdawczym 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. Subfundusz dokonywał transferów instrumentów finansowych pomiędzy poziomami 2 i 3 oraz między 3 i 2 poziomem hierarchii wartości godziwej.

Aktywa przeniesione z poziomu 3 na poziom 2	Kwota Przeniesienia	Powód Przeniesienia
Dłużne papiery wartościowe	5 027	Pojawienie się przesłanek do wyceny na poziomie 2 hierarchii wartości godziwej (istnienie wiarygodnej ceny rynkowej z rynku nieaktywnego dla instrumentu wycenianego lub instrumentów porównywalnych).

Aktywa przeniesione z poziomu 2 na poziom 3	Kwota Przeniesienia	Powód Przeniesienia
Dłużne papiery wartościowe	20 290	Brak przesłanek do wyceny na poziomie 2 hierarchii wartości godziwej. (brak wiarygodnej ceny rynkowej z rynku nieaktywnego dla instrumentu wycenianego lub instrumentów porównywalnych)

W okresie sprawozdawczym 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. Subfundusz nie dokonywał transferów instrumentów finansowych pomiędzy poziomami 1 i 3 oraz między 3 i 1 poziomem hierarchii wartości godziwej.

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku kwota łącznych zysków lub strat dla wycen wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, ujęta w wyniku z operacji i która jest przypisywana zmianie niezrealizowanych zysków lub strat związanych z aktywami lub zobowiązaniami posiadanymi na koniec okresu sprawozdawczego wynosiła 232 tysiące złotych. Kwota ta została ujęta w pozycji „Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat” wyniku z operacji.

3f) Opis procesu wyceny wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej przeprowadzonego przez fundusz:

Wycena za pomocą modelu to technika wyceny pozwalająca wyznaczyć wartość godziwą składnika aktywów lub zobowiązań za pomocą powszechnie uznanych metod na oszacowanie wartości godziwej aktywów lub zobowiązań, gdzie dane wejściowe do modelu są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni lub pośredni; w przypadku gdy dane obserwowalne na rynku nie są dostępne, dopuszcza się zastosowanie danych nieobserwowalnych, z tym że we wszystkich przypadkach Subfundusz wykorzystuje w maksymalnym stopniu dane obserwowalne i w minimalnym stopniu dane nieobserwowalne. Za dane nieobserwowalne przyjmuje się dane wejściowe do modelu opracowywane przy wykorzystaniu wszystkich wiarygodnych informacji dostępnych w danych okolicznościach na temat założeń przyjmowanych przez uczestników rynku, które spełniają cel wyceny wartości godziwej.

W przypadku składników lokat, dla których wartość godziwą oszacowano według ceny z aktywnego rynku, gdy z początkiem miesiąca uznaje się brak aktywnego rynku, wartość godziwą ustala się według modelu z poziomu 2 hierarchii wartości godziwej, w którym za dane obserwowalne przyjmuje się ceny podobnych aktywów pochodzących z aktywnego rynku lub ceny identycznych lub podobnych aktywów pochodzących z rynku, który nie jest aktywny. W sytuacji braku takich danych obserwowalnych za wartość godziwą uznaje się ostatnią, dostępną cenę pochodzącą z rynku aktywnego. Tak ustaloną wartość godziwą przyjmuje się do dnia budowy modelu i jego uzgodnienia z depozytariuszem. Jeżeli dotychczasowe modele do wyceny nie będą adekwatne do nowego składnika lokat, czas budowy modelu może wynieść do 30 dni kalendarzowych, zaś w przypadku parametryzacji składników lokat wycenianych z zastosowaniem modeli dotychczas stosowanych czas aktualizacji modelu wynosi do 14 dni kalendarzowych, z zastrzeżeniem niestandardowych sytuacji, w których w porozumieniu z depozytariuszem czas ten może ulec wydłużeniu.

Modele z poziomu 3 hierarchii wartości godziwej podlegają regularnym przeglądom wewnętrznym w celu weryfikacji ich bieżącej adekwatności do potrzeb wyceny funduszu.

3g) Opisowa prezentacja wrażliwości wyceny wartości godziwej na zmiany nieobserwowalnych danych wejściowych aktywów sklasyfikowanych na poziomie 3 wartości godziwej:

Głównymi determinantami wyceny na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej są ratingi kredytowe określone na bazie modelu Altmana (z-score) lub, w przypadku kiedy model Altmana nie znajduje zastosowania, ekspercka ocena ryzyka kredytowego (dalej jako „Metoda ekspercka”) danego emitenta i określenie na jej podstawie spreadu kredytowego, a następnie ratingu kredytowego właściwego dla tego poziomu spreadu kredytowego.

Model Altmana

Ratingi określa się na datę wyceny i na datę wystąpienia ostatniej wiarygodnej ceny rynkowej instrumentu będącego przedmiotem wyceny. Dzięki określonym ratingom na obie wspomniane daty dla danego instrumentu możemy finalnie określić spread kredytowy na datę wyceny, który służy do wyceny danego instrumentu na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej. Kluczową zmienną nieobserwowalną wpływającą na finalny poziom spreadu kredytowego są więc ratingi kredytowe. Na dzień 31 grudnia 2023 nie było instrumentów finansowych wycenianych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej z użyciem modelu Altmana.

Metoda ekspercka

Ryzyko kredytowe emitenta jest określane na datę wyceny przez komitet kredytowy niezależnego podmiotu wyceniającego (dalej jako „Komitet”) ekspercko i jest rezultatem dyskusji pomiędzy członkami Komitetu. Na dzień 31 grudnia 2023 dwa instrumenty finansowe były wyceniane na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej z użyciem metody eksperckiej. Analiza wrażliwości dla 1 instrumentu wycenianego Metodą ekspercką na poziomie 3 wartości godziwej objęła określenie Ratingu1 na datę wyceny właściwego dla określonego ekspercko poziomu spreadu kredytowego danego instrumentu, a następnie badanie sytuacji, w której sytuacja kredytowa emitenta ulega poprawie skutkującej Ratingu1 oraz pogorszeniu sytuacji kredytowej emitenta skutkującej spadkiem Ratingu1 i oszacowanie nowego poziomu spreadu kredytowego dla nowych poziomów Ratingu1 w obu opisanych sytuacjach.

Inne podejście eksperckie wyjątkowo zastosowano do oceny wrażliwości obligacji Cognor (PLCGNR000014). Ze względu na bardzo bliski termin zapadalności obligacji (15.01.24) nie było możliwe wiarygodne określenie ratingu. W przypadku tej obligacji analiza wrażliwości polegała na sprawdzeniu jak zachowa się cena obligacji w przypadku podwyższenia spreadu kredytowego o 1 pkt % i pomniejszenia spreadu kredytowego także o 1 pkt %..

Efekty badań dla instrumentów wycenianych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej (metoda ekspercka) prezentuje poniższa tabela:

Tabela – Analiza wrażliwości cen oraz spreadów kredytowych instrumentów wycenianych na dzień bilansowy na 3 poziomie hierarchii wartości godziwej na zmianę zmiennych nieobserwowalnych

Metoda	ISIN	Sytuacja wyjściowa			
		Rating1	Rating2	Cena	Spread
Ekspercka	PLCGNR000014			101,56	2,75%
Ekspercka	PLMLPGR00058	Caa		99,19	3,57%

Metoda	ISIN	Poprawa ratingu (1 poziom w danych ceny rynkowej i wyceny)					
		Rating1	Rating2	Cena	Spread	Cena (Δ , %)	Spread (Δ ; pkt %)
Ekspercka	PLCGNR000014			101,61	1,75%	0,05%	-1,00%
Ekspercka	PLMLPGR00058	B3		99,71	3,10%	0,53%	-0,47%

Metoda	ISIN	Pogorszenie ratingu (1 poziom w danych ceny rynkowej i wyceny)					
		Rating1	Rating2	Cena	Spread	Cena (Δ , %)	Spread (Δ ; pkt %)
Ekspercka	PLCGNR000014			101,51	3,75%	-0,05%	1,00%
Ekspercka	PLMLPGR00058	Ca-C		96,84	5,70%	-2,36%	2,13%

W przypadku wyceny metodą ekspercką i poprawy Ratingu1, spread kredytowy w powyższych przypadkach zmniejsza się (Spread (Δ , pkt %) odzwierciedlając mniejsze ryzyko kredytowe emitenta, co przekłada się na wzrost wyceny (Cena (Δ , %)). W sytuacji pogorszenia Ratingu1 w powyższych przypadkach spread kredytowy ulega rozszerzeniu (Spread (Δ , pkt %) odzwierciedlając wzrost ryzyka kredytowego emitenta, co przekłada się na spadek wyceny (Cena (Δ , %)).

Dla obligacji Cognor podwyższenie spreadu kredytowego o 1 pkt % odzwierciedlające wzrost ryzyka kredytowego emitenta, przekłada się na spadek wyceny (Cena (Δ , %)). Z kolei obniżenie spreadu kredytowego o 1 pkt % odzwierciedlające spadek ryzyka kredytowego emitenta, przekłada się na wzrost wyceny (Cena (Δ , %)).

4. Dokonane korekty błędów podstawowych, ich przyczyny, tytuły oraz wpływ wywołanych tym skutków finansowych na sytuację majątkową i finansową, płynność oraz wynik z operacji i rentowność Subfunduszu:

a) Informacja o przypadkach informowania uczestników o korektach wyceny aktywów netto na jednostkę uczestnictwa:

Nie wystąpiły przypadki informowania uczestników o korektach wyceny aktywów netto na jednostkę uczestnictwa.

b) Informacja o przypadkach zawieszenia dokonywania wyceny aktywów netto na jednostkę uczestnictwa:

Nie wystąpiły przypadki zawieszenia dokonywania wyceny aktywów netto na jednostkę uczestnictwa.

c) Informacja o przypadkach nierozliczenia się transakcji zawieranych przez Subfundusz:

Nie wystąpiły przypadki nierozliczenia się transakcji zawieranych przez Subfundusz.

5. Informacja o kontynuacji działalności przez Subfundusz:

Na dzień podpisania jednostkowego sprawozdania finansowego Subfunduszu nie występuje niepewność co do możliwości kontynuowania działalności. W związku z tym jednostkowego sprawozdanie finansowe nie zawiera związanych z tą kwestią korekt.

5a) Informacje o ustanowionych zastawach rejestrowych:

Nie dotyczy.

5b) Informacje o certyfikatach inwestycyjnych nieopłaconych w całości ceny emisyjnej:

Nie dotyczy.

5c) Informacje o dokonanych odpisach aktualizujących wartość aktywów Subfunduszu:

Nie dotyczy.

5d) Informacje o aktywach Subfunduszu, w odniesieniu do których minął termin płatności lub występują opóźnienia w regulowaniu odsetek lub innych zobowiązań umownych:

Nie dotyczy.

5e) Informacje o przestrzeganiu ustawowych ograniczeń inwestycyjnych:

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki przekroczeń limitów inwestycyjnych.

6. Inne informacje, niż wskazane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej, wyniku z operacji Subfunduszu i ich zmian:

a) Wpływ sytuacji rynkowej na działalność Subfunduszu

Dla rynku polskich papierów dłużnych miniony rok upłynął pod znakiem hossy. Spadającym rentownościom obligacji sprzyjała postępująca od marca dezinflacja oraz następujące w ślad po niej rozpoczęcie cyklu obniżek stóp procentowych przez NBP, który obniżył stopę referencyjną o jeden punkt procentowy do poziomu 5,75%. Pozytywnie na rynek oddziaływał solidny popyt na rodzime papiery, wspierany przez inwestorów zagranicznych oraz znaczące napływy środków do funduszy dłużnych. Na koniec roku dochodowość 10-letnich polskich obligacji skarbowych wynosiła około 5,2%, czyli o ponad 1,3 punktu procentowego niżej od poziomu z końca 2022 r. Rentowności 10-letnich obligacji amerykańskich i niemieckich wynosiły na koniec czerwca odpowiednio 3,8% i 2,0%, były więc na nieco niższych poziomach w porównaniu z początkiem roku. Okres sprawozdawczy stał jednak pod znakiem podwyższonej zmienności.

W takim otoczeniu rynkowym, na przestrzeni całego roku, stopa zwrotu Subfunduszu (liczona jako zmiana wartości jednostki uczestnictwa kategorii A z dnia wyceny 29 grudnia 2023 r. w relacji do wartości jednostki uczestnictwa kategorii A na dzień wyceny 30 grudnia 2022 r.) wyniosła 11,32%. Natomiast jego wartość aktywów netto wzrosła do poziomu 328 282 tys. zł. W roku 2023 najniższa wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa kategorii A wyniosła 285,27 na dzień wyceny 2 stycznia 2023 r.

b) Wpływ działań militarnych na terenie Ukrainy na działalność Subfunduszu

Rozpoczęte w I kwartale 2022 r. działania militarne na terenie Ukrainy wpłynęły istotnie na sytuację gospodarczą na świecie, a w szczególności na wycenę aktywów emitowanych przez spółki pochodzące z Rosji, Białorusi oraz Ukrainy, jak również obligacje skarbowe wyemitowane przez te państwa.

Subfundusz nie posiada inwestycji w Rosji, Białorusi i Ukrainie, jak również w spółkach pochodzących z ww. krajów.

Towarzystwo nie identyfikuje obecnie szczególnych czynników ryzyka związanych z zawieszeniem wyceny Subfunduszu, ani jego płynnością. Nie odnotowano również problemów z obsługą umorzeń.

Obecnie obserwujemy średnią dynamikę zmian zarówno w działaniach militarnych, jak również w sankcjach nakładanych na Rosję i Białoruś, w związku z tym w chwili obecnej trudno jest oszacować, jaki dalszy wpływ obecna sytuacja będzie miała na poszczególne rynki i dalszą wycenę lokat Subfunduszu ze względu na brak wystarczająco precyzyjnych i wiarygodnych danych. Kierownictwo będzie nadal monitorować sytuację i podejmie wszelkie możliwe kroki, aby minimalizować potencjalny negatywny wpływ sytuacji na działalność operacyjną Subfunduszu

7. Metoda stosowana przy obliczaniu całkowitej ekspozycji

Towarzystwo oblicza całkowitą ekspozycję Funduszu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Całkowita ekspozycja Funduszu obliczana jest zgodnie z metodą zaangażowania w rozumieniu wyżej wymienionego rozporządzenia. Do obliczeń całkowitej ekspozycji metodą zaangażowania wykorzystywane są:

- Wartości rynkowe papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego oraz środków pieniężnych otrzymanych jako zabezpieczenie w ramach transakcji przy zobowiązaniu się Funduszu do odkupu (transakcja Sell – Buy – Back).
- Wartości rynkowe papierów wartościowych, instrumentów rynku pieniężnego oraz środków pieniężnych otrzymanych jako zabezpieczenie w ramach umowy pożyczek papierów wartościowych, udzielanych przez Fundusz.
- Wartości kwot zaangażowania w instrumenty pochodne, po uwzględnieniu technik redukcji całkowitej ekspozycji.

Wartość całkowitej ekspozycji funduszu na 31 grudnia 2023r. wyniosła 10,72%.

Wartości całkowitej ekspozycji funduszu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. wyniosły:

- Wartość najwyższa 48,96%
- Wartość przeciętna 38,34%
- Wartość najniższa 10,72%

Fundusz może dokonywać następujących Transakcji:

- a) udzielanie lub zaciąganie pożyczek papierów wartościowych,
- b) transakcje buy-sell-back i sell-buy back, których przedmiotem są papiery wartościowe lub prawa gwarantowane do papierów wartościowych,
- c) transakcje repo i reverse repo, których przedmiotem są papiery wartościowe lub prawa gwarantowane do papierów wartościowych,
- d) na instrumentach pochodnych

Przy zawieraniu transakcji zwiększających ekspozycję oraz innych gdzie przedmiotem zabezpieczenia są papiery wartościowe (buy-sell-back, reverse repo), umowy zawarte z kontrahentami przewidują standardowe postanowienia w zakresie możliwości ponownego wykorzystania takiego zabezpieczenia.

Maksymalny poziom ustalony dla dźwigni mierzonej metodą zaangażowania	90% aktywów netto funduszu
---	----------------------------

**SUBFUNDUSZ ESALIENS KONSERWATYWNY
ESALIENS PARASOL FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY**

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Marcin Ostrowski
*Dyrektor Departamentu Administracji i Wyceny Aktywów
ProService Finteco Sp. z o.o.*

Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie sprawozdania:

Izabela Kalinowska
*Dyrektor Departamentu Sprawozdawczości i Kontroli Wewnętrznej
ProService Finteco Sp. z o.o.*

Podpisy osób reprezentujących Fundusz:

Piotr Rzeźniczak
Prezes Zarządu ESALIENS TFI S.A.

Marek Popielas
Członek Zarządu ESALIENS TFI S.A.

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2024 roku